

העולם הזה

המחיר
120
פרוטה

721 / שנה 14 / כ"א מנחם אב תשי"א / 23.8.51

השבועון המצויד
לאינפורמציה

השבועון המצויר לאינפורמציה המערכת והמנהלה: רח' לילינבלום 12, תל-אביב ת.ד. 136, מל. (ומני) 68785

מכתבים

ד"ר-ה על מוסדות חולי הרוח

הנינו מתכבד להעיר למאמרם על חולי הרוח (העולם הזה 719): אני מסכים למה שנאמר בשער העתון. אולם פרטים המאמר עצמו וציוניו ותמונתו אינו נכון. המאמר היה מתאים למוסדות הציבור הנוגעים בדי, ולא לקהל הרחב. טעות מוחלטת היא לקבוע במאמר שבין הרופאים לא היו כאלה שהתלוננו וביקשו לתקן.

ר"ד חיים שטארקאיתן, ירושלים העולם הזה שחח את אמנם נמצאו רופאים אמיצים. אולם הוא התיאש מפתרון הבעיה וחיסול המצב המחפיר כל עוד לא הופעלה דעת הקהל.

הר"ח הוא מועד ולא ישנתי כל הלילה. על שלום כהן לומר ספרי זועזוע, כי הוא מספר בצורת ספרי שדלוק הולמס.

ההבדל הוא שהפנים הקורבנות הם בשר ודם, לא פרי של דמיון.

לדעתי טענה בפרסום דו"ח זה. אנשים אלה עומדים מחוץ לחברה, ומוטב להשאירם שם. בריא סולד משמוע עליהם.

ר"ד חיים שטארקאיתן, ירושלים דוקא להגנת אנשים כאלה קיים עתון. טבלם של האומללים לא היה אפשרי לולא עמדת "מחוק לחברה".

אחרי מותו מוסאדק ואבא אבן, הניע תור ההתקלפות נם למערכת עיתונכם. (העולם הזה 719). מה יורה אם עורך המספר הנכבד יתקבל לראיון אצל ראש ממשלת פרס 7 דוד רוזין, תל-אביב שניהם יתעלפו.

רומי, 1951

בהעולם הזה (716) צולמה בחורה עם סטן. אך ידית הדריכה הייתה בצד שמאל (בשביל שמאלית?) והמסגרת בצד ימין!

יצחק קישון, נהריה הסטן שינה את דמותו כדי לאפשר למחזורי קתו הנחמדה לפנות אל פנים העמוד.

אני מצטערת שלמרות זכרונך הקלוק, הרניני זור כתב עדיין היטב שנובלות בפתח תקוה ונרתי שם קרוב ל-12 שנה. אני מבקשת את סליחתה של לאה קולונסקי (העולם הזה 718) בעלת הזכרון הנפלא (עד כדי כך שזכרה אותי, בו בזמן שאני אני מכירה אותה כלל) שלא הזכיר בין כל הפרטים החשובים שנכתבו בקשר אלי שנתי 4 שנים גם בכנייבוק. כדי להרניעני אני רוצה לציין שאינני מתיימרת להיות רותי ויעקב ביהלום.

וינענו לי מתן יואלי ויעקב בית הלחמי, היכן כבעני שאני מלמדת לתלמידי לא להתנאים לצבא, שאני הולמט על בעל עשיר ועל הולכיבוק?

רות גורמן, רומי, 1951

הנביאים לא שיקרו

מיד אחרי "הדו"ח על מוסדות חולי הרוח" פרסם מאמר ארוך על ספרו של אחד הולקובסקי, המספר על התנשנות כדור הארץ בכל מיני כוכבים.

לא ברור לי אם מאמר זה שייך לדו"ח, או שמר הולקובסקי בכל זאת נורמלי.

רות גוברמן, חיפה מר הולקובסקי אינו יכול להחשב לפחות נורמלי מאשר אלפי בעלי תיאוריות מדעיות אחרות, שנחשבו בזמנם למשוגעים: דה"ו ונצ"י, גלילאו, איינשטיין.

ביאדיק הפרנקים

על אף היותי אשכנזי, אינני מזדה בהחלט עם דעתו של יחזקאל בניקר על הפרנקים (העולם הזה 716). איני חושב שהבעיה המורה כל כך, וכראיה

באו עיני

מקח וממכר

את הסיפור הבא אמנם לא ראיתי במו עיני, אך לדעתי הוא טוב מדי מכדי שיאבד:

אחד מראשי המ"ד (אפשר לה"ד ביק את המעשיה לכל אחד מהם, ה" מצויד באשה מת" אימה) בא לאמריקה. נאם כאשר נאם, לחץ ידים כאשר לחץ. לי בסוף ניגש אליו מ"ד הג' יהודי אמריקאי והכריז: "אדוני ה" שר, הרשה לי למסור לך כמתנה צנועה מכונת קאדילאק 1951!"

"לא! בשום אופן לא! אינני יכול לקבל מתנות!" נמנם הישראלי.

"אט כן," חייך האמריקאי, "תוכל לתת לי תמורתו 5 טנטים!"

המנהיג הישראלי פשפש בכיסיו, חיפש מטבע של 5 סנטים אך מצא רק מטבע של 10 סנטים. פתאום תפשה אותו אשתו ברועה, לחשה באזניו: "תיקח שנים!"

הקורא אמיתי שמואלי, תל-אביב, זוכה בפרס של לירה (בלי שני קא"דילאקים).

יש להביא שעדי כה לא התפרסם אף מכתב התומך בדעותיו.

אולם אינני מסכים גם לדבריו של חיים טסה שיש להחרים את ביאליק. אין אנו עשירים במי שורדים כמחבר "מתי מדבר", "הברכה" ועוד, עד כדי כך שאפשר יהיה לנוו את ידנו בבלל מסוף אחד, שספק אם נאמר כלל ואשר ודאי לא נאמר בשעה רצינית.

ראובן פיטרקובסקי, קרית חיים ידעו על העיתאקים והתמימים כי בארצנו קיימת חרבות. בעיני ראיתי כיצד חששה ברנשים כאלה הפילו אשה הרה מאוטובוס על שהעירה להם למה נדחקו בתו.

סטן ג'ונסון, רמת-גן טוב להכיר טיפוסים כמו יחזקאל בניקר המגלל מים בתוכם את רוב האשכנזים. לא יאיראן אנדריוביץ קרליוב על כי דאג לאנשים מסוגו והכין להם את משלו:

חיקוי נכון אינו עוון בו כל אדם ימצא תועלת. אך ישמרנו אל עליון מן החיקוי מתוך אלוות.

חנה כהן, תל-אביב

תשבין מצוייר

לפני שבועיים שלחתי לכם את פתרון התשבץ המצוייר. לתמהוני הנדול לא מצאתי את שמי בין פותרי התשבץ הג"ל שזכו בפרס.

א. ב. צבאח, חיפה שותפים לתמהונו הנדול של הקורא צבאח: 2522 איש.

החידון הבלשי

אני חושב שבחידון האחרון שפיתם. הנרצה מצולם כשהוא נופל אחורה בזמן שעלה במדרגות. לפי החידון הוא צריך לרדת במדרגות. האם הוא הלך אחורנית?

גרשון קנפר, חיפה אם ינסה הקורא קנפר את הדבר בעצמו, יוכח שברוב המקרים יפול גם הוא בצורה זו.

בניגוריון והילדים

לדעתי עליכם לצאת נגד בניגוריון המעורר את הילודה בארצנו, היות והיא טובה למדינות. אין זאת אומרת הם וחיליה שאין להילד ילדים בכלל, אלא שכל הפחות לא יעוררו את העניים וחסרי הכלכלה, אשר ממילא כל שאיפתם להרבות מנוע משפחתם, כי לשם מה נולד האדם? האם רק כדי להתמרמר מחוסר מזון, בערות ושאת אחים כחיי, ובה למלא את שאיפת הוריו בריבוי פרייתם?

מאיר ילון, טבריה

בשבוע הבא בה עולם הזה: חידון קולנועי מפי 2 עם 10 פרסים קולנועיים.

ה ש ע ר

לא מכבר הגיעה לארץ טבעת משובצת פנינה. מקום המשלוח: טוקיו, יפאן. התעודה: רות זקהים, תל-אביב. השולח: חיי הגר ביפאן, שרא את רות זקהים בשעה שהיה בארץ, משחקת בתפקיד הראשון בחיות הנגב באות העירה, והתרשם ממנה.

הוא לא היה היחיד שהתרשם מהשחקנית הצעירה, קלת התנועה, שמילאה באופן זמני את התפקיד הזה, ולפני כן את תפקיד המשרת בבני הזוקוסור (המטאטא). התפקיד היה זעיר, אך מדי היכנס המשרתת המתימה לחדר, עברה רוח קלילה באולם.

חיללים שראו את רותי במשך שלוש שנים בלהקות הצבאיות, לא התפלאו על הצלחתה, קיוו לעלייתה המהירה במקצוע. בתקופת שרותה רכשה לה ידידים בלתי ספורים. ידידים אלה נתרבו כשהחל קולה נשמע על גלי צה"ל.

רותי, בת 22 (חברתה טוענת: רק 21½) היא ילידת הארץ (למרות שרבים משוכנעים שהיא יקית, בשל עשונה רושם כה מחונן) גדלה בכפר יחזקאל, בעמק. לולא נזכרו הוריה בעוד מועד לעבור לחיפה, ספק גדול הוא אם היתה מופיעה היום על הבמה. לדעת חבריה: כשרון גדול היה הולך לאיבוד.

בניתיים קיבלה רותי תפקיד קטן בהיממה. אין היא מצפה לפיטות. המתכון שלה: עבודה קשה, לימוד מתמיד.

2 יוני '51

שבוע שעבר נאלצנו להודות שאנו מש' תדלים למלא בעתון זה את רצון הקוראים. מי הם?

עם התשבץ המצוייר האחרון פרסמנו תלוש מפורט, ביקשנו את הפותרים למסור כמה פרטים על עצמם ודעתם על העתון. התוצאה: 2522 תשובות, היכולות להחשב כאופייניות להרכב קהל הקוראים, אף כי לא כל הקור'אים הלוטים אחרי תשבצים.

מיון מפורט של 1000 תשובות העלה את הסיכום הבא: הגליון הממוצע של העולם הזה נקרא ע"י 4.2 קוראים. למרות שהעתון אינו עומד במקום הראשון במספר גליונ' תיו (אולי בגלל צמצום הגיר שאינו מאפשר תחרות חופשית) נראה אפוא שהוא נמצא בשררה הראשונה בכל הנוגע למספר הקוראים בפורעל.

כך אומר אריה אדלום, השמלאי בן 20 ממשרד השבעה, שיכון חושי, בית 28, שוקר-אים את עותו "כל פועלי מחנה העבודה שלנו". אפרים זוסמן, תלמיד בן 15 מיפה"נו, לא הבין כי נראה את השאלה, עונה (ב" טעות) שקוראים את העתון כ"10,000 איש חיים דווי, מסגר משכ' אנרובונק, חולון, אומר שקורא את עותו כל מי שרואה אותו.

עוד יותר מעניין מספר אחר שאין לו, כמדומני, תק' דים בארץ: כמעט 90 אחוז של הקוראים קוראים את ה' גליון מן הסדר הראשונה עד האחרונה (אם כי לא לפי חלום העמודים).

ביחס לגילים אין משאל מצומצם זה יכול להחשב כקובע, מסיבות מובנות. רוב זאת מעניין שלפי משאל זה מתרכזים בכל הקור'אים בגיל 18 עד 30, עם ריכוז חזק נוסף בשכבת הגיל הנמוכה יותר. נראה שכלל שה' קורא צעיר יותר, הוא קונה את העתון מוק' דם יותר. כך כותבת עליה קורלנט, תל' מידה בת 17 משכונת מקשר א', ירושלים, שהיא קונה את העתון "ביום ה' ברנע שניתן לקנותו". רוב הקוראים הצעירים קונים את העתון ביום ה' בבוקר.

לפי המקצוע מתחלקים בעלי המשאל כל-הלך: מקום ראשון לתלמידים, שני לפועלים, שלישי לפקידים, רביעי לבעלי מקצועות חופ' שיים, חמישי לחיללי צה"ל, ששי לאיכרים. מעניינים במיוחד תשובותיהם של חיללי צה"ל. למרות שהעולם הזה הוא השבועון היחיד שאינו מגיע לחיללים בצנורות הצבאיים (בגלל סיבות הלשוט בערפל), הרי טוענים החיללים שהעולם הזה הוא הקורא ביותר.

אפרים ליבר, ד. צ. 280, צה"ל, בן 21, אומר שרוב המחלקה קוראה את העתון שהוא קונה. חימאי זלקה גיברון, רח' מגדלי מוכר ספרים 28, תל-אביב, בן 18, אומר: "אני והחברה (תמאל)". (אגב, הוא טוען שרותי משעממת אותו, תובע להחליפה בדונלד דאק). ואילו קצין צה"ל צבי פרת, רח' סירקין 30, גבעתיים, בן 24, אומר שיש לו הרבה מה להעיר, אך לא די בשררה אחת. הוא מוזמן להשתמש בכמה שורות נוספות.

רב-טוראית דליה בלומנטל, ד. צ. 167 צה"ל, מציינת, כדרך מהמאה, שקוראים את העתון "כל אלה שאוהבים עתון קל וטוב כאחד", ואילו רביסמל מאיר מאיר, ק/44336, אומר שקוראים את העתון אשתו וכ-10 חיללים חברים.

לשאלת המקצוע עונה רחל יצחקוב, בת 22, מרח' מקוה ישראל 26, תל-אביב, שלא הספיקה בכלל ללמוד מקצוע, כי התחננה בגיל 16. למולה לא היה קיים לפני שני שנים החוק האוסר זאת.

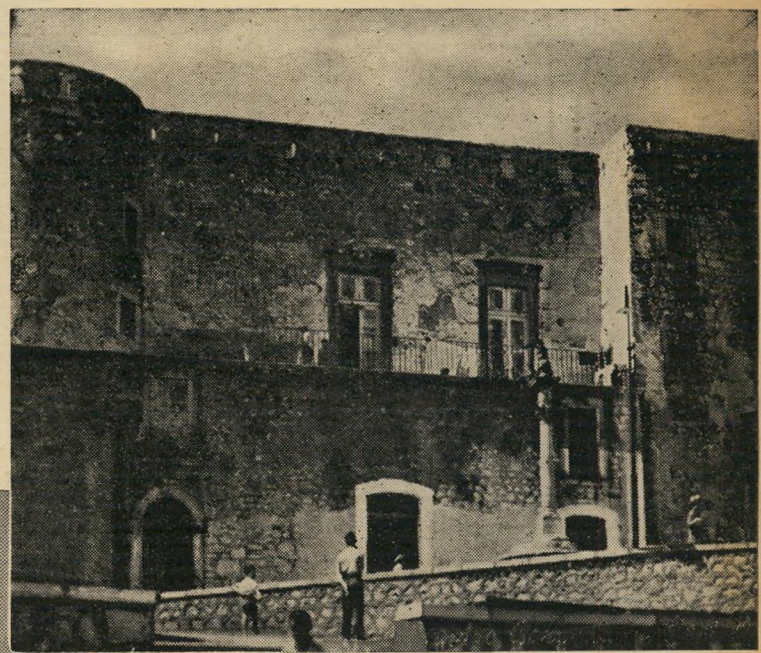
לפי איזה סדר נקרא העתון? מלבד המ' דורים הקטנים הנקראים כמובן לראשונה (חידושים, רותי, במו עיני) נראה שהקורא הממוצע קורא תחילה את עמוד שניים, אחר כך הירפורטיות המצויירות הגדולות, אחר

מאיר

אלוהים אלה בסאן-ניקאנדרו

עדת איכרים איטלקיים
בזכפי האפנינים (ליד
אבולו של קרדו לוי ופז-
טמרה של איגנאצו סידו-
נה) שהתגיירה ב-1932.
למרות התנגדות הרבנות
ברומא וחוקי הגזע הפ-
שיסטיים, נתגלתה על-ידי
קצין החטיבה היהודית
הלוחמת המפנה את ק-
אותם הדתית לציונות
מעשית והתיישבה בנכוד
הלכנון בהתאם לחזון נ-
ביאם, נכה מדחמה שה-
ביא ליהודי עדתו אחר
שגידה תרגום איטקי של
התנ"ך בכית חודים צבאי.

ישראל : כפר עלמא בין הרי הגליל העליון

לים, שהסתכלו בי במבט מלא-הערצה, פעו-
טות מוציא-אגודלים, אמהות המשתקות את
תינוקותיהן וצעיר אחד שאפילו העז לנגוע
באצבעו בשרוול, אך נסוג בבהלה כשהסי-
תובבתי.

עמדתי והרגשתי מורד. הזקן, שאחו בימיני
בשתי ידיו, כאילו לא האמין למראה עיניו,
שאל מהסס אם אני בא באמת מירושלים, עיר
הקודש, "לא בדיוק", עינתי וכמעט איבדתי
את השליטה על קולי, "לא מירושלים, כי אם
מבית שערים, הרחוקה כארבעים קילומטר
מחיפה..." היה קשה להסביר זאת: "בכל
אופן, זה בין דן ובאר-שבע". הם מלמלו, דן
ובאר-שבע" ביראה, ואלה שעמדו בחוץ, על
קצות בהונותיהם, שלא להפסיד מאומה, חזרו:
"דן ובאר-שבע", בחדר נשתררה שתיקה בלתי-
נעימה, שהופסקה על-ידי הזקן שביקש את
סליחתי על שאינו קם בנוכחותו, כי "הקדוש"
ברוך-הוא נטל ממני את השימוש ברגלי וכן
שהמשכתי מסתכל בו בתמהון, הסביר כיצד
הוא ועדתו הקטנה התפללו, משך שנים, בכל
מאדום, לביאת בני ישראל, היהודים מהארץ
הקדושה, ארזי הלבנון האדירים, ועתה נת-
גשם, לבסוף, חלומם! הוא היה מרוגש כולו
ולחץ את ידי כשכל הנוכחים מתנשמים ומשי-
תעלים בקול.

כסא כבוד, שהיה מכוסה בד לבן,
הובא מהחץ והוכרחתי לשבת. צלוחית כסף
נושאת בקבוק יין הופיעה מאישם מלווה לחם
לבן, זיתים וגבינה שהובאו על-ידי תלוכת
נשים ששרתו אותי, כבולען קשות, כל פעם
שהסתכלתי בהן. לפני שיכולתי להתנגד, חלצו
שני בחורים את נעלי, רחצו את רגלי בקערת
מים חמים. הרגשתי סתרחר ומהערד כל דבר
שיכולתי לאומרו, ביקשתי לשבת לפחות, אך
הם סרבו, ברומז לי כי יהיה זה חילול
הקדש לשבת בנוכחותי.

המזהמה מרם נפתיימה. כיוון שלא
ידעתי מה עלי לעשות, מצאתי פתרון נוח:
שתייתי שתי כוסות יין, אחת אחר השנייה
והחלתי מספר על הארץ המובטחת, על הרי
יהודה מכוסה הטל, על מורדות הכרמל המרי-
ריקים תמיד, על מעיינות הירדן הקרירים
בגליל, הבורמים לתוך ים הכינרת הוך כבי-
דולח, על ההתיישבות החדשה. הנושא, היין
הישן והחרוף והמקשיבים האוהדים השכיחו
את הזמן והמקום.

השעה היתה מאוחרת כשנזכרתי בגיפ
חסר המשמר שגשאר בחוץ ובמלחמה שטרם
נסתיימה, במרחק שלוש שעות נסיעה צפונית.
הנערים שישבו לרגלי היו פעורייפה, הגי-
שים ניגבו את עיניהן וכולם דחקו בי להוסיף
ולאכול ממשעמיהם. קמתי לנעול את נעלי,
אך הם לא התירו לי זאת. הסברתי להם
שבארץ-ישראל אני איכר כמותם, לא נביא
ולא בן-נביא, כי אם יהודי פשוט היוודע מעט
ואיטלקית. הם חשבו זאת לענוה.

ואו סיפר לי דונטו מנדוציו (זה היה שם
הזקן) כי נולדו קטולים, אך שנה "ראו
את האור" והתגיירו. האר-
לוהים, הוא אמר, הורה
אותו להפיץ את הדת בין

איטליה: המבצר אשר בכפר סאן-ניקאנדרו

מאת פנחס לפיד

לטי הכיוון של המחנה השמיני, שהוצי-
בו לאורך הכבישים, תבעו מאת כל נהגי
השיירות לא לעצור שעה שהם עוברים בכי-
פרים וכך קרה שמחלקה ב' של הפלוגה
הארצישראלית מספר 178 המשיכה לטפס
במעלה רחובו המרוצף של הכפר סאן ניק-
קאנדרו שבדרבן ("הגרגניקו") של המגף ה-
איטלקי, למרות חבורת הילדים שנופפו דגל
כחול-לבן, שגשא מגן דוד רקום-משי, בכל
כוחה, לתוך פני הנהגים המופתעים.

שעתיים לאחר מכן, כאשר עצרנו לפני מטה
הפלוגה בפוגיה, גרד הסמל עמוס, איש כנרת,
את פדחתו ואמר: "זה משונה. הם בכלל לא
נראו כיהודים. אבל הלא ראינו את הדגל?
רקום-יד ונחמד... בכל זאת, ייתכן שזה רק
פנטז חדש לבקשת בקשישי". הרביסרן אמר
שזה מוזנח, מי זה שמע על עדה יהודית
המוקנת בפסגות האפנינים, ובכלל, כל ה-
עניין מזכיר לו את עסק המוקש בבנוני.
זה היה כל מה שהייתי צריך לשמוע
כדי להתחיל להתעניין בפשר הדבר. בבוקר
יום השני, "ארגנתי" ילקוט-גב מלא שימורים
וכיוונתי את הגיפ שלי לעבר סאן-ניקאנדרו.

ארזי הלבנון באו. השמש עלתה מעי-
בר להרים כאשר עצרתי ליד שוקת הסוסים
בככר הכפר, בגלותי באי-בטחון את כתפיות
"מלשתינה (א"י)" החילוית מהכה מורגיש
שוטף יותר ויותר. מדים בריטיים עדיין היו
כוח מושך באותם ימים ולא עבר זמן רב עד
שנתקבל סביבי המון רב, למרות שהצעירים
ביכרו לעמוד במרחק מה בהשמיעם גיחושים
שוניים לסיבת הופעתי בכפר. כמעט והתי-
לשתי לבטל את כל העסק כאשר נער בן 16,
מוגוש וחייבני, קרב אלי, הושיט את ידו
והשמיע: "שלום!"

עניתי "שלום" שמח והוספתי בעברית:
"כולכם יהודים?" הוא הסמיך והשיב באיטל-
קית עמוסת מבטא דרומי: "אני מצטער,
אדוני, אך אני דובר איטלקית בלבד!" כאילו
התבייש בדבר, חזרתי על שאלתי. "לא, לא
אלה", הצביע לעבר קהל הילדים מאחוריו,
שהתקרבו אלי בינתיים, "אבל, אם תבוא עמי,
אדוני, אז, או —" החל מגמגם מתוך התרגי-
שות "או אראה לך את רבנו — בבקשה!"
התחנן אלי כשראה שאני מהסס.

במרחק מאה מטרים עצרנו לפני בית פנה
חד-קומתי, מסוייד, נקי ובעל גג עשוי תבן.
בדרכנו נתחספה מאחורינו תהלוכה וקבוצה
אחרת, מעוטת מספר ומיוראת, שלמראה לפני
הבית, פינתה דרך לי ולמדריך בחסדי-עצמו
שעמד תחתיו וביקשני להיכנס עמו.

נכנסתי לחדר שהיה נתון בחושך וקול
רועם ברך באיטלקית מהדדת את האלהים על
חסדו ואת היום שבאתי בו. כשהתרגלתי לאור
המדומים ראיתי גבר כבן 55, בעל פנים
חיוורת ועיניים בווערות, היושב בכורסת
נכים. הוא ביקשני לקרב כדי שיוכל לשים
את עיניו בי. החדר היחיד שהיה בעל צורה
כל שהיא החל מתמלא אחרים בני הגיי-

המתפלל: פנחס לפיד. בניגוד לרצון הוריו הצטרף פנחס (פ"י) לפיד בגיל 15 לעליית
הנוער שהביאה אותו מקנדה מולדתו לארץ ישראל, בה הצטרף לקיבוץ עין השופט, ביום
התיישבותו, ראש השנה תרצ"ח. אחר סיימו את בית הספר במשמר העמק שכנע את הוריו
לעלות ארצה (הם התיישבו בחיפה). בן 18, התגייס ב-1940 לצבא הבריטי, שרת במחנה השמיני,
זכה בצלב הצבאי עבור "אומץ לב יוצא מגדר החובה".
אחר גלותו את עדת סאן-ניקאנדרו המשיך במסע הכיבוש עד וינה, בירת אוסטריה, בה
שימש קצין ליד ועדת ארבע המעצמות (בזכות ידעו את ארבע השפות הדרושות: רוסית, אנגלית,
צרפתית וגרמנית).
אחר פרסום ספרו על הגרים שיופיע בהוצאת ראובן מס בירושלים (והסרטו), כפי שהוא
מקווה, על סמך המשא והמתן המתנהל עם חברה אמריקאית) הוא מקווה לעבוד במשרד החוץ
ולשאת נעה אמריקאית: "אני עדיין מבכר נערות ינקיות על פני כל האחרות".

Non Brindisi in sei parti

1:
Signori io squam la chiede
a pure se mi arbanzi assai
perché così una nobilita considerazione
desidero di cantare la gioia ormai

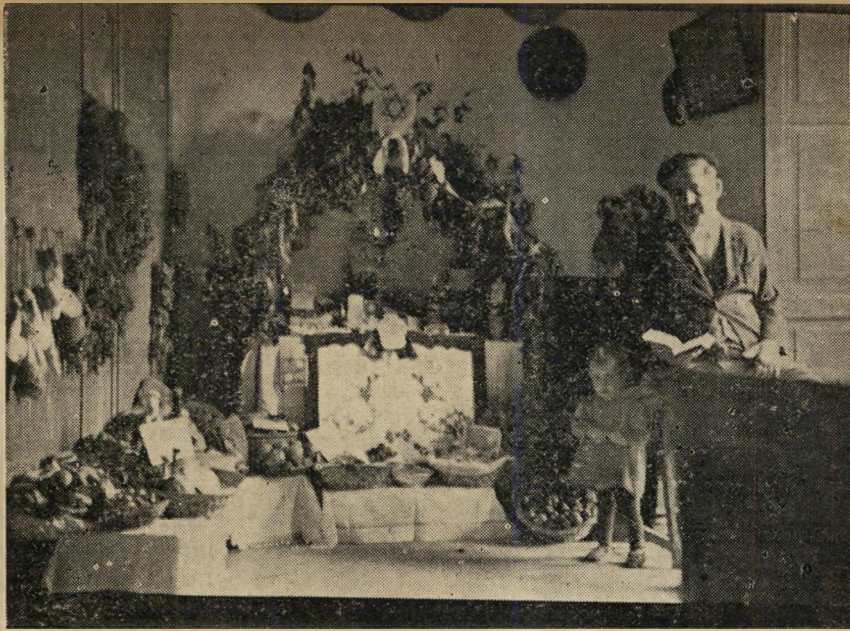
2:
Ora che lo bello e pure lo nobilita
abbere nel lingote cristallo il vino
senza nessuno distruzione
brindisi se alla nostra considerazione

3:
Il vino dolce bello e galante
la salute mia e de tutti quanti
asciutto fresco dal Carratone
Brindisi se po alla considerazione

4:
Bello tu e bello sempre lo
e bello unaltro compagno mio
so lo Brindisi e poi mi inclino
e alla salute di chi mi diede il vino

5:
perché mi ha diebe con tanti onori
e conga lui merita il mio cuore
e me la famiglia e il beccaro
valleya tutta la considerazione

6:
O quando piro a quando lo scissi
O quando piro il mio cuore si afflisse
ma io non so più la pisonomia
salute a tutti e vobla pure a te bethylin vaire

הנביא: דונמו מנדוצ'ו. 74 בני סאן־ניקאנדרו הפכו יהודים מפני שדונמו מנדוצ'ו, בן אכרים ונכה מלחמת העולם הראשונה, לימד עצמו קרוא וכתוב בגיל 33 וגילה את התנ"ך בהיותו בן 45. האכר הקטולי לא הסתפק במנת המזון הרחמנית שהוקצבה לו על־ידי כומר הכפר, שמח למלחמת העולם, שהוציאה אותו מבתו, חינכה אותו למשמעת (בצבא). פגעה ברגלו והפגישה אותו עם שכן למטה (בבית החולים הצבאי בו התארעה פרשת האהבים של „הקץ לנשקו“ לארנסט המינגווי) שלימדו את הא"ב.
נביאי ושליחי כיתות זהיות שונות הציפו את הדרום הבור ואחד מהם הותיר (לראשונה בתולדות הכפר) תנ"ך כתוב אטלקית בבית המרוח (כשלא יכל לשלם עבור הספגטי). בעל הבית וואש מהאותיות הקטנות, מטר את הספר למנדוצ'ו, בעשירי לאוגוסט 1930, שנקבע לאחר מכן כ-יום המולד (לגבי סאן־ניקאנדרו). מנדוצ'ו הוקסס מתוכן הספר, קרא בו עד אחר הצהר ובהדרגה נתגלה אליו חזון: אדם בודד בשדה נשא מנורה כבוייה, צוה על מנדוצ'ו להדליקה.
פשר החזון היה ברור. אחר שמנדוצ'ו סרב לאכול משך יומיים יצא אל מקורביו, החל דורש לפניהם עם אחדות האלהים, קדושת השבת ובני ישראל, העם הנבחר.
זו שזדמן לכפר גילה למנדוצ'ו כי בני ישראל עדיין חיים וקיימים, פזורים בכל הארצות וממלאים את הדרכים. כהוכחה השאיר את כתובת הרב הראשי ברומא. שלוש פעמים פנה לרב בלא שיקבל תשובה. ברביעית הצליח, הרב הצטער שלא הקדים להשיב, הוא חשב את המכתבים להלצה.
אהרות הרב על קשיי הדת היהודית היו רבות, הוא ביקשם לשקול בדעתם ששה חדשים לפחות. הם המתינו הצי שנה ואז הופיע רב רומאי, יואל סיסילה, שמצא עשר משפחות (47 נפשות) מוכנות להתגיירות.
אולם לוי־דונמו לא הסתפק בכך, ערבב את לשונו האיטלקית הפשוטה בלשון האצילה שבתרגום התנ"ך, החל מחבר שירי תודה לאלהים, כתבם על דפי ספר החשבון של בעל בית המרוח שזדמן לידו את התנ"ך הראשון לפני שמונה שנים.
שיריו הפשוטים מלאים יופי חסידי, מלהיבים את בני־עתו עד היום: אדוני, מחילה אבקש ממך על שהנני מתחצץ כן לפניך, / כי אדיר חפצי / לשוחח על נושא אציל, / לשיר רוצה אנוכי את רוב הגילי (הבית הראשון) בשיר משמאל, המראה את כתב ידו הבלתי־מאומן של לוי־דונמו.

מה ברצוני לעשות.
תוך שלושה ימים קצרים ושבת אחת נודע לי כל שהיה ניתן להודע. ראיתי את לורנצו, שנקרא דוד, הנפח כותב ההימנונים, שעה שהרוח נחה עליו, והמסרב להראותם לפני שעת התפלה כי „מה שנכתב חם, אסור לקרוא קר“. צפיתי ביהונתן, בכורו של עד רא. נער צנום בן 14, שהיה נשדד את שדה אביו וחזור פרק אחר פרק, תלם אחר תלם, על כל גבואות יחזקאל. תוך שידורו ואמירתו הקפיד להותיר פאות שדה למלקטים.
קראתי את „תולדות ההתגיירות“ כתובות בכתב היד על לוי שדמה לקורי עכביש והצי טיין בכתוב ירוד ותוכן מעולה. סיפרתי להם על קיבוץ הגלויות ועל בניין המולדת, הבא הי עמי תמונות והראיתי להם כי רובה של כנען, שהיתה פעם ארץ זבת חלב ודבש, הפכה שממה והאדמה הצחיחה זועקת לתור־שם ועמלים.
כל שרציתי היה לזרוע כמה נבטים ולתת לזמן ולקריאת התנ"ך היומית לעשות את שלהם, אך נראה שנכנסתי למה שהוא גדול והראיתי להם מוצא לעודף ההתלהבות שלהם, מעשה של ממש שאפשר לבצעו לתפארת שם האלהים.
כמוכן שזה היה קשה ולא שכיה, אפילו מצחיק במקצת, ומשך חמש השנים הבאות גלחמו בבירוקרטיה צרת־מוחין, רשויות חשדניות והגרוע מכל, מנהיגי מחתרת יהודים שהתקשו להבין את האכרים האלה שרצו להגר לארץ־ישראל, למרות שאיש אינו מגר שם מבתיהם.
הם לא ביקשו סיוע, כסף או מתנות, הם הבטיחו לחיים, מפקד ה„בריחה“ בבארי, כי ימכרו את רכושם וישלמו בעד נסיעתם. חיים, שהיה תלוי ברצונם הטוב של השלטון נוח האיטלקיים, כדי למלא את ספינות המע־פילים מתחת לאף הבריטים, לא רצה להסתכסך עם הקרביניירי (המשטרה) על הברחת אורחים איטלקיים. הוא לקח את שמות בני סאן־ניקאנדרו וביקשם לחכות. בינתיים הציע להם לסייע במשהו, באימון חקלאים יהודיים לעתיד־לבוא בחוות הכשרה בעמק הפו.
הם חזרו להריהם בקרונות הסוסים שלהם, החלו מוכרים את מקנם ואת שדותיהם וששה מרוקיהם ארוז את צרורותיהם ונסעו צפון־

אחיו ואחר שמוסוליני חוקק את חוקי האנטי־שמיים הראשונים עבר רשמית לדת היהודית. כן, אמר, היו צרות והתקשורות, אבל כלום לא היו אלה לפי צו האלהים שרצה לנסותם בדתם החדשה? וכלום לא פוצו עשרת ומאת מונים על כל סבלם בעבר?
הקירות זעו, הדהרו את מלות פרק ק"ח בתהילים, שהושמע בליווי מנגינה פשוטה וכליבהי: „הודו לאדוני כי טוב, כי לעולם חסדו!“
בחוף שררה חשכה ואני הסברתי שעם כל רצוני להשאיר הרי אני חייב לחזור ליחידותי. אך הבטחתי לשוב בהזדמנות הראשונה. כל העדה ליוותה אותי לגיף שלי, עליו שמרו שלושה גברים, מעשה זקפים. כחצי הריסר הבילות הוטמנו מתחת למושב האי־מספק את מונותי בשפע, הצטערו על מיעוט מהנותיהם, אך סרבו, בכל תוקף, לקבל בחזרה. הושטתי את ידי כדי להודות להם על יום בלתי שכיה, וכמעט ולא הספקתי להת־זרה כשוקן אחד רצה לנשקה. הייתי מרוגש בתוכי, נופפתי „א ריברציני“ (להתראות!) חסר־מלים והסתלקתי.
בחזרה לפוגיה אימצתי את מחשבותי כיצד אספר לרב־סרן ואקבל ימי חופשה מעטים, המגיעים לי בין כה זה זמן רב, בלי (א) לעורר חשד של שכרות (ב) לרכוש לעצמי שם כינוי חדש (היה ברור ש„משיח“, „אתון־לבנה“ ו„מלאך־שומר“ הן אפשרויות מתקבלות על הדעת).
אך הייתי בר־מזל. בחבילות שבגיפ היו כשמונה קילוגרם תפוחים ואגסים, צנצנת רביה, שני בקבוקי שמן־זית, שקית אגוזים וחמשה אפרוחים מטוגנים, שחיסלו כל צורך בהסברת מסעי. אותו לילה גם הגיעו הפלי־טים היהודיים הראשונים מצבר לקווים וכל הפלוגה היתה נתונה ברעש, קבלת פנים, הונת והלבשת הפליטים הרעבים והעורמים למחצה ואיש לא זכר את הדגל הכחול־לבן של סאן־ניקאנדרו.
כתיב ירוד, תוכן מעודה. כעבור שבוע ביקשתי חופשה ואושרו לי, לתמהוני, ארבעה ימים. עם עלות השמש למחרת כבר נמצאתי על כביש הדרום בדרך למה שהחיי לותי מגדיר כפלאי הפרטי. אולם הפעם ידעתי

נה, להורות לפליטים צעירים את מלאכת החקלאות.
המקלעים דיברו עברית. כשי נגמרה ורצת האביב השמיץ הרדיו סיי פורים מחרידים על שפיות דמים ואלימות בארץ הקודש. לפי השמועה התעתו הבריטים לצאת ואז תצא ההגנה המהמרת תרת לקיים הבטחה שניתנה לפני אלפיים שנה.

בין אלפי המתנדבים שעלו לישראל, לקחת חלק במלחמה, היו חמשה צעירים מסאן-ניקאנדרו. קצין החיול בחיפה היה מיוגע מרוב עבודה וחשב שאיטל-קום הם, בצעם, ספרדים, צרף אותם לגודו המתנדבים הדרום-האמריקאים ש-לחם בצפון. מפקד הפלוגה, אליה סופחה, היה גאה בהם ובכינויים: "האבירים ה-תועים". הם אהבו להסתכן בקרב, אך נוהגים המפוכח ורצונם העז ללמוד הקל עליהם בהרבה ולמרות שידעתם בלשון התנ"ך היתה מצומצמת דברו מקלעיהם עברית שוטפת תוך זמן קצר.

בחופשתם הראשונה רצינית להראות להם את הגליל המשוחרר. עלינו על גיפ ויצאנו מעכו. דיברתי בכל הדרך, בהעמידו עצמי מדריך, מסביר ומלמד כאחד. הם לא אמרו כלום. בפרשת הרכים לצפת פניתי צפונה והראיתי להם את גוש-חלב, מקום שיוחנן הבעיר את אש המרד נגד הוומאים, אך מלבד ניץ קל מצד דוד, שישב לידו, לא הגיבו כלל.

השארתי את גוש חלב משמאלי ועליתי על שביל עפר לטבריה בתקופה שהגיפ המקפץ יחזיר אותם לעולם המציאות. אך התוצאה היחידה היתה פציע אחר חמשה קילומטרים. אחרי שהכנתי את ה-צימג הרורבי והברגתי את הברגים שאל-תי, במנומם, שמא יואילו לחזור לגיפ ויעזרו לי במקצת. הרמתי את ראשי וראיתי עומדים מעבר לכביש, מריחים בדגניות ומרגניות. עמדתי להשמיע מלת התחכמות כשעזרא כרע ארצה ובהירות כמפחד להרע לגושי האדמה, חפר מלוא קומצו אדמה, הריחה, עיסה אותה לגוש מוצק, פורר אותה וסיננה מבין אצבעו תיו. האחרים, בשדה המובר מלא העשבים השוטפים, חזרו על אותה פעולה. דוד אפילו נגס חתיכה והחל לועסה כשמבט תמה מופשט על פניו. לא צעקתי יותר: "הזהרו, מוקשים!", הרכבתי את הצמיג החדש בצעמי, חיברתי את הנקוב לאחר הגיפ וחיתי בסבלנות. רבע שעה לאחר מכן הם חזרו: "זהו זה!" "מה?" אמרתי. תי. "זה המקום בו נתישב!" כמעט ושאלתי אותם אם נטרפה עליהם דעתם, אך עצרתי בלשוני ברגע האחרון. שם המקום היה עלמא והכפר על ראש ההר היה נטוש. בדומה לשדות ולכרמים שהקיפו אותו.

"הכינו קרבן עודה!" כשחזרתי לחיפה התחלתי להתעניין בדבר ובכרואר 1950, כאשר ששת "האבירים התועים" עמדו להשתחרר מהצבא קיבלתי את ה-אישור הסופי מאגף השיקום. ביום שסי-פתי להם אודות הדבר שלחו הבחורים מברק לביתם: "בית יעקב — לכו ונל-כה!" וחזרו אתי במכונית משא צבאית למקום בו ארע פוציר לגיפ הנבואי שלי. הסוכנות היהודית רצתה להיות בסדר ופועלי לקראת יום החמישי הקרוב בו תענן האניה ביצו למארס קיבלנו מברק: "הכינו

לפני צבר עברית. הסמל פנחס לפיד לימד את מיכאל בונפישו, 15, עברית, אך לא ידע אותו זמן כי מיכאל יהיה כעבור זמן-מה אבי הצבר האישון בכפר עלמא הגלילי.

מלכוד הרגל, בית ככל הבתים. למחרת גליו של פנחס לפיד, שעדיין נקרא אז שפיצר נתאספו חיילים יהודים, ביניהם מצבא ארצות הברית, קיבלו את אחיהם החדשים, ניי סאן-ניקאנדרו לחסותם, שהשתדלו להנעים עליהם את שעותיהם הפנויות בניגון כינור וגיטארה בבתיהם, שדמו בכל לבית איכר איטלקי (כולל סולטניץ לעלייה וסידים ומחבתות על הקירות), מלבד דגל מגן-דוד.

באיחור שמונה שנים, ברית-מילה. ביום אביב אחד בשנת 1946 נתאספה עדת מנדוויס ומלה את 44 זכריה שלא נימולו בהתנייד 1938, בהתאם להוראת הרב הראשי ברומא. שביקשם לדחות את הטקס מפאת יחסו העויין של מוסיליני לבני הדת היהודית. צעיר הנימולים, על זרועות אמו, היה בן 10 חודשים; הזקן — בן 56. בתמונות: הגברים והנשים לחוד בחגיגה אחרי הטקס.

בניין, טיחים ונגרים הכינו את הבתים והרהיטים לקלט מאות עולים ליום שוב אינו מתפלא לשום דבר ואיש לא שם לב במיוחד לקבוצת עולים הווים שירדו למזח והיתה מוקסמת מדי גופף את דגלם הכחול-לבן, רקום המשי, שהביאו עמיהם כנס הנישא בגאווה. בחרדה בחנתי את פניהם. איה לוי מנדוציו? "כלום לא שמעת?! ששה שבועות לפני שעמדנו לצאת ראה בחזון את ארץ נפתלי (הגליל המזרחי) הרריה, עמקיה ושדותיה הנטושים. תארם לנו בפרוטרוט, בקבעו אילו שדות לזרוע ליבול חורף, באילו מורדות לנטוע כרמים חדשים, והיכן לזרוע תלתן. כל זאת צוה עליהם בהוסיפו שהוא עצמו לא יבוא שמה. וכן היה. מאותו יום אול כוחו ושבו עיים לפני הפלגתם, כינסם והורם, תוך חומי רה יתירה, להשמיד את כל תמונותיו אחר מותו ולא להחזיק תמונה מתמונותיו בבתיהם. כמו כן אסר עליהם למנות עליהם ראש או זנב אחר מותו וציוחם להכריע בכל דבר ברוב קולות ולפנות לבקעות וכבדות או קשות פתרון לפנחס (לפיד) להכרעה סופיה. ובאשר לשאר — יתנו את אמנם באלהים. הם קברו אותו על גבעה גיטאת מעל לסאן-ניקאנדרו, הפונה מזרחה, כשמגן דוד עשוי עץ נתון על תל הקבר חסר השם, בהתאם לצוואתו האחרונה.

חזונו של עמוס. חמש מוניות טיפסו לעלמא ועצרו במגרש שלפני בית התרבות. קרשי עץ הונחו על כרעים לאורך שתי שו-רות של שולחנות עציאורן עמוסי בקבוקי יין, ככרות לחסאכרים ריחני, גבינה וממתים קים בצלוחיות. לכבוד האורחים שלחצו ידים לכל הסובבים, בחיכים בנדיבות לב לעולים

אילמי הלשון. אחר נאומים באה החשכה, הורמה הכוס לחיי המתשבים החדשים, שעתה הגיעה שעתם: משך כמה דקות לא זע איש ורוח מזרחית חמה ליחשה בין עצי היות. לבסוף קם דוד והשמיע את חזונו עתיק הימים של עמוס: "הנה ימים באים נאום אדוני וניגש חורש בקוצר ודורך ענבים במושך הורע והטיפו ההרים עסיס וכל הגבעות תתמוגגנה: ושבתי את שבות עמי ישראל ובנו ערים נשמות וישבו ונטעו כרמים ושתו את יינם ועשו גנות ואכלו את פריהם: ונטעו תים על אדמתם ולא ינתשו עוד מעל אדמתם אשר נתתי לכם אמר אדוני אלוהיך!"

כך נסגר המעגל שנפתח לפני 20 שנים כאשר מטיף דתי השאיר בתרסוריה (בית המרוח) בסאן-ניקאנדרו טופס כרוך-בר של התנ"ך כשאלו כספו ולא היה בידיו לשלם עבור הפסטה (ספגטי), שאכל בארוחת הצהרים.

גם כיום חיה העדה הקטנה בעלמא לפי הוראותיו הראשונות של לוי-דונאטו, בפרשם את כל חוקי התורה כלשונם, ללא כל הבחנה בכיצוע החל מ"ואהבת לרעך כמוך" עד "ולקחו מן הדם ונתנו על שתי המזוות ועל המשקוף על הבתים אשר יאכלו אותו (הפסח) בהם". כל השאלות השנויות במחלוקת נידונות בפומבי, ב-גישה היומית לפני שעת התפילה, ומוכר רעות כל אחת (דבר הגעשה במהירות כי אין פורשים הרוצים לדחות את שעת התפילה). בשעות הכינוס יושבים כולם במעגל, החשובים במרכז, הגברים וה-נשים לחור, קרובים יותר למרכז לפי סדר חשיבותם. אחר שמסתיים הדיון בענייני העולם הזה מתבקשת ברכת האלוהים, נאמרות התפילות, הנשים מזוממות פרק תהילים, הגברים מצטרפים בכל כוחם ולגונכ עניינים זורחות ולחיים לוהטות נקרא הפרק היומי בתנ"ך.

דרכו של עקידם. אך אין גרים חופעה חדשה בישראל. עם כל הרצון לשיוון זכויות בלתי מפלה (כגור, כאז רה, חוקה אחת לכם) הוכבדה דרך כלל התגיירותם של זרים בישראל הקדומה. גם "קשים גרים לישראל כספחת" לא נת-מלא ומאו פשטה דעת היהדות בין אר-מות העולם, ערב חורבן בית שני, נמצאו מדי פעם, באלפיים השנים האחרונות, קבוצות (שגודלן השתנה מעמים שלמים, ככזורים, עד קבוצות קטנות, כאצילי חצר ספרד) שנטשו את עמם ודתם הקודמים, עברו ליהדות, אך נשארו, דרך כלל, במ-קומם. הקבוצות האתניות הגדולות אבדו, הפלגות קטנות-המספר התמוגו בקהילות היהודיות המקומיות.

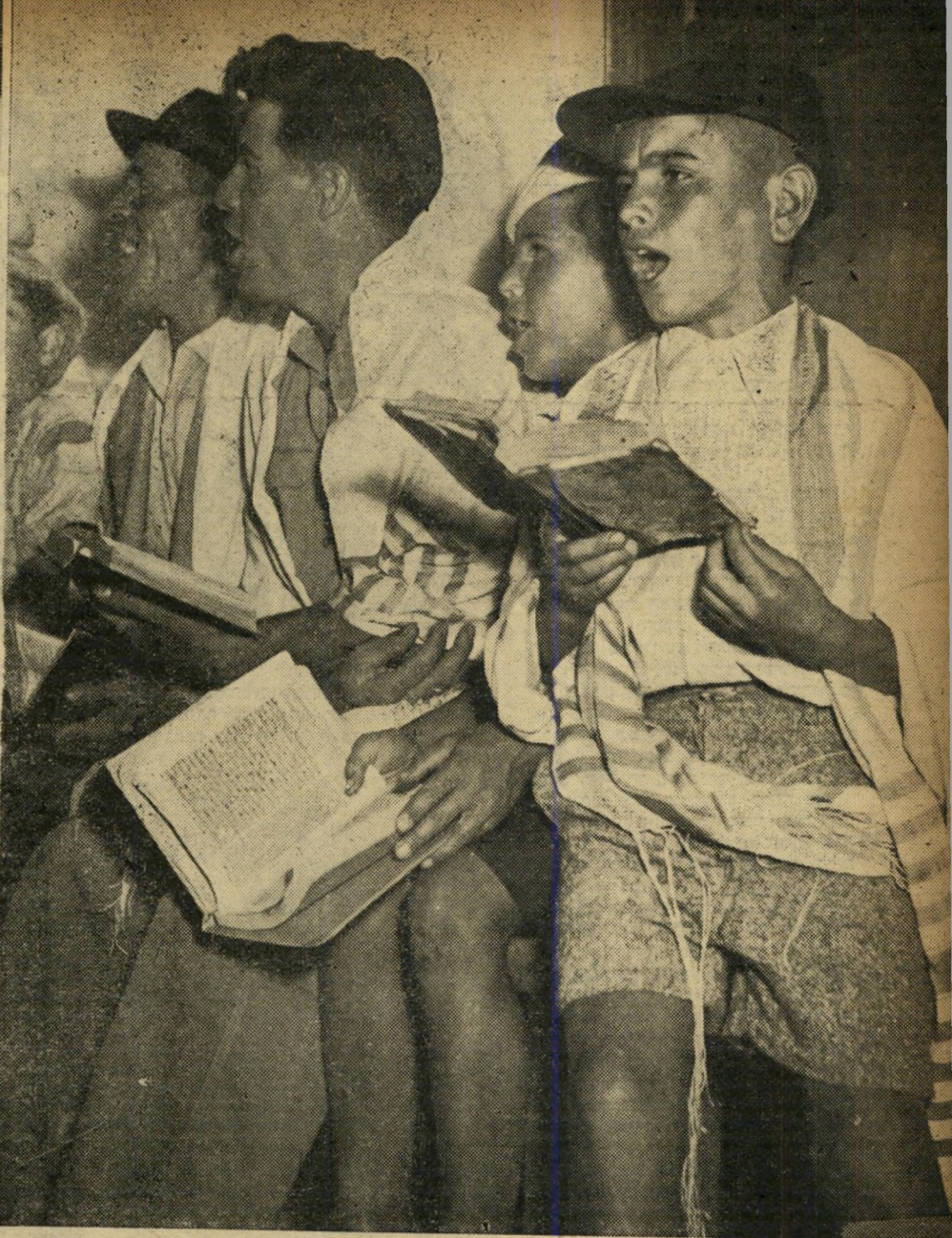
קדם להן הגיור בכוח, שהמפורסם בהם הוא העברת בני-אדום על דת האלי-לים שלהם, סיפוחם ובליעתם ביהודה החשמונאית. התוצאה: הקמת שושלת מלוכה אדומית-חשמונאית, שבנה הבולט היה הורדוס שנוא העם, מצד אחד, וא-גריסם, אהבו (אחינו אתה!) שלאחר החורבן, מצד שני. לא חסר גם בית המלוכה מארץ הפר-תים, שכל שנותר ממנו הוא קבר משי-פחתי (קברות המלכים) גדול בירושלים. נתפרסם צאצא המשפחה, עקילוס, הוא אונקולוס, שהתפרסם כמתרגמו הארמי של התנ"ך, מלבד סיפורי אגדות על אפיפיריים וחשמיים, שם שעשו זאת בעת החדשה, חשוב ביותר גיור עם הכוזרים, בהשפעת אורות ושלחיו ספרד היהודית. אולם בלא קשר ארצי לדת החדשה, לא יכלו להמוג בלאום היהודי, נטמעו בסבי-בתם.

בת גיורת, אב טיפוס. לאה פרסקרית, 15, היא בתה היחידה של רחל, הגיורת הראשונה של לוי-דונאטו, מרכזת הקהילה, ונר-אית כאב טיפוס טרוטרופאלי בציר האיתלקי.

באמצע: פנחס ופנחס. כמה שעות אחר מילתו של הצבר הראשון בעלמא, פנחס, נתכנסו בני העדה לתפילה חגיגית בה היה, כבכל עת היותו בכפר, פנחס לפיד, שנילה את העדה עוד באיסליה (ששימש סנדק) מרכז התפלה, והקריא את הפרק היומי, המבדיל בין הזכרים לנוקביות.

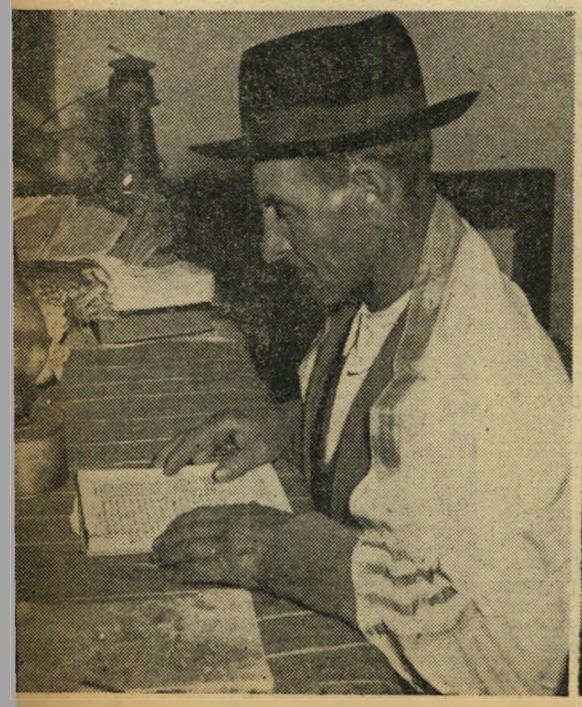
מושמאד: נערים וזכרים. בתפלה מתרכזים הזכרים משמאל, משמיעים את אחד מ'96 פזמוני מנדוצ'יו.

לפני התפלה — ברכה. אחר עבודת יומו נכנס מיכאל בונפיטו, שהפך אבי הצבר הראשון בעלמא, לבית הכנסת ומברך בניגוד למסורת הרבנית, את שמונה עשרה הברכות, משיך אחר שקיעת החמה בתפילה, שירו בציבור, המושמט באיטלקית מצלצול

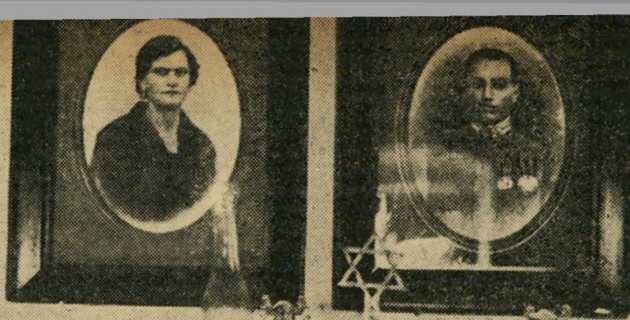

בני מקרוני אי ארוחה. רות אדל לניה סרדאו ואסתר אינקורדנסה דייסלא יה לשות ומתכננו איטריות מקרוני עשויות קמח סחאן בית לארוחות היוב הסיבה: סאן'ניקאנו דרו האיטלקית א עלמא הישראלית אן משביעות כל מקרוני ארוך הצירור

הירק העיקרי: עגבניות. שלושה הדורות לבית דייסלוויה עודדים את ערוגי תט, שגידולה העיקרי הוא עגבניות, תבלין הספגטי. הסב אברהם'ויצ'ני נולד נוצרי; הבן אליעזר, 22, היה בן 8 ביום ההתגיירות, בן שנה ביום המולד הנכד, יהודה, 3, נולד ערב העליה לישראל, אך נוהג כצבר לכל דבר.

כיאה מטיפה: דבורה בונפיטו עוסקת בחינוך ודרשות. **זקן העדה:** אברהם'ויצ'ניסו דה'פלוויה בבית הכנסת של הכפר

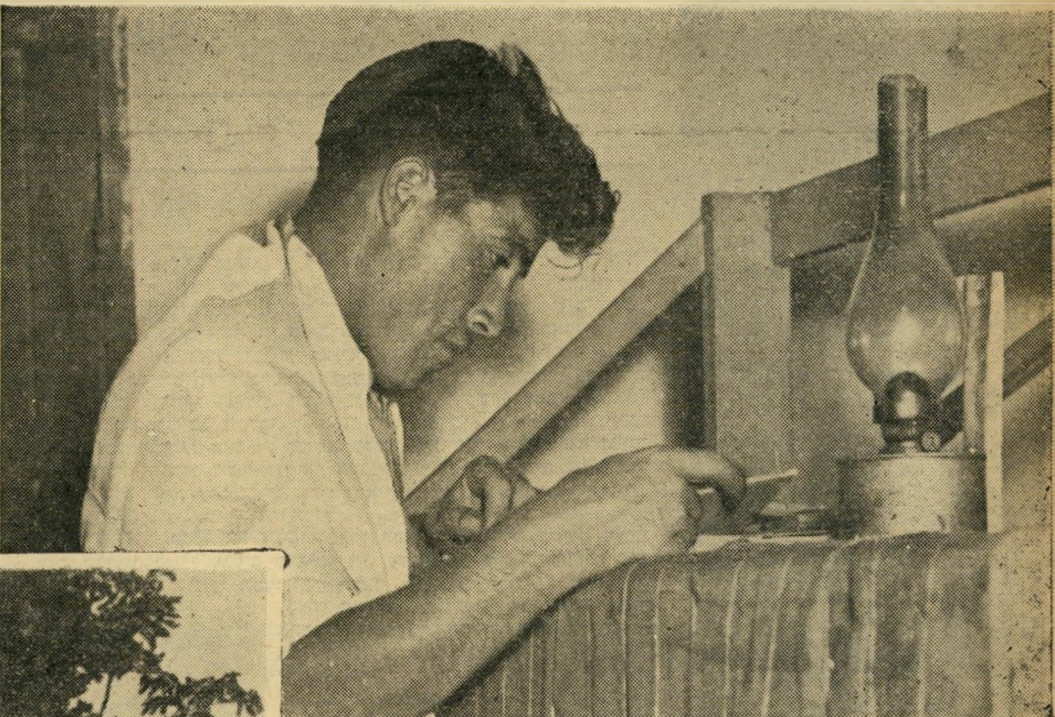

על מעטה פגז, מגן דוד. דינה קונסטנטינה דיילולווה היא אם לארבעה, הגרה באחד מבתי עלמא, המרוהם ברהיטים שהובאו מאיטליה וסקיריותיו נושאים את התמונות מסאן ניקאנדרו, ביניהן: תמונת האב, קצין מצטיין במלחמת העולם הראשונה, וזכרונות שהשאירו מאחוריהם המגלים מבני החי"ל: מעטה פגז נושא מגן דוד.

מומין: נערות ונשים. מכובדת בין הנשים היא דבורה, הקיצונית מימין, לבית בונפיסו, אט לשמונה ילדים וסבת הצבר, המטיפה לבני עדתה, שסיימה זה עתה את דרשתה לרבקה טכנתה שהצליבה (כנגד האיסור) אה ברכיה.

זכור, נגינת ניטרה. יוחנן מסאו ליאני, בעל הקול הערב המנהל את שירת הציבור בן 73 הנפשות, מקדיש את שעות הפנאי לבכורו, אליהו, משמיע לו נגינות על ניטרה ניאפוליטנית, על רקע הרי הגליל ובתי עלמא הי לבנים, המזכיר רים נוף איטלקי.

האלמנה לא עלתה. בכפר עלמא יושבות 80 משפחות, מן 12 סאן ניקאנדרו דריות (אחת הות' ישבה בעכו, ש' תיים בירושלים). בת העדה היחידה שנה שנשארה ב' איטליה היא אל' מנת לוי דונאטו מנדוצ'ו, השומ' רת על קברו ומ' שגרת פרחים מ' יובשים, שהונחו על מצבתו, לב' ני העדה. 68.. המשפחות הלא איטלקיות שבכפר, ובמיוחד עולי טריפולי ווברי האיטלקי, מקיימות יחסים מצוינים עם אנ' שי סאן ניקאנדרו, החולקים להם מידעתם החקל' אית הרבה. אחת מבנות העדה אף נישאה לבן רב מעולי טריפולי, עראק, הפרצה הראשונה למיזוג הגלויות בתחומי הכפר.

האכר: ירוחם צירו דה'סלחיה, איכר בסאן ניקאנדרו ובעלמא.

הרוקדים מגיעים להתחלה:

כנס הרוקדים: האמפיתיאטרון הענק ריק המערב הפרוע, ג'ונגל מזרחי, רנטנס עברי

רוקדים

גרבי הצמר הארוכים הוסרו

בצד דרך העפר העוקפת את הקבוץ מתנשא שלט המכריז, באותיות אדומות: כנס שלישי — כינוס ארצי לרוקדים עם. מעבר לשלט השטרע עדיין רחב שסומן בקווי גיר לבן. שמו המפואר של שדה זה: קרית מחול.

לפי התכנית קם כאן מחנה גדול בו שכנו למעלה מ-700 רוקדים שהשתתפו בכנס הרוקדים. ביום ראשון, יומיים לפני ההופעה הפומבית החלו מגיעות מכוניות עמוסות מיטות, אהלים, בגדים, כלי מטבח, נערים, נערות. בסך הכל 32 קבוצות של צעירים וצעירות מכל קצות הארץ. תוך כמה שעות הפך השדה הפתוח למחנה אוהלים גדול. עם נקשות הפטישים התערב צחוק צלול, קולות רעניים שילחו קריאות עידוד או לעג, הצעות וביקורת. חיש מהר נתברר כי תושבי מחנה זה החליטו החלטה נוקשה: יהיה שמה.

המערב הפרוע בדייה. עם התקרב שעת הצהריים, כאשר המחנה עמד על תילו, התחילו הרוקדים משוטטים, מבקרים את שכניהם הארעיים. במחנה השתררה הרגשה מיוחדת, בפני דבר שנעלם כמעט בשנים האחרונות: נוצר המדבר שפה אחת. מקצה המחנה בקעה שירה אדירה, אותה שירה שיכולה לבקוע רק ממקלחת. מפעם לפעם עלתה צחחת אימים — מישוה וכנס מתחת למים הרותיים, חים, המובלים למחנה בצינורות המתחממים בשמש.

סביב אחד המחנות התקלה קהל מגוון: מבפנים בקעה שירה באנגלית, שהזכירה את הרוקדים של סרטי הלייוד על המערב הירוקים עבריים, אלא אמריקאיים. את המניין גינות למדו מעל גבי תקליטים וכאשר ביקר חבר מאמריקה (בקיבוץ כפר-מנחם נמצאת קבוצה מעולי ארצות-הברית) שהתמחה בריקודים באמריקה, למדו גם את הריקוד.

”רק פורקן יצירים”. בקצה השני של המחנה שררה אוירה שונה לחלוטין, מקרמית יותר, חמה יותר. זהו אוהל קבוצת הפועל תל-אביב. אחד הרוקדים נטל סמל בורין ובשכיבה החל מתופף קצב מזרחי מגרה, אחד הבחורים, תמיני שחרחר ושפע מרק, התחיל מניע את גופו לקצב התוף. הקצב גבר והלך עד אשר דמה יותר למנגינת ג'ונגל פראית. בחורה — כלל לא תימנית או מזרחית — קצצה ממקומה והצטרפה לריקוד השגעוני. קהל סקרנים שהצטופף בפתח האהל מחא כף בקצב.

זה היה רק פורקן יצירים. העירי הבחור המזיע בתום הריקוד, זה לא בתכנית.

פתאום נשמעה קריאת “הקשב” מרסקול שהותקן במרכז המחנה: על הרוקדים לרדת לאמפיתיאטרון, לערוך חזרות ראשונות. מלמעלה נראה האמפיתיאטרון כמדרון קטן, וקשה להאמין שכעבור יומיים ישבו כאן ארבע רבבות נפש. צלע הר שלם הפך מדרגה אחת גדולה עם שלושה מעברים מסוימים בסיד לבן. עדיין אסור לעבור, לבל יתקלקל המקום. רק ביום שלישי אחר הצהריים הוסרו החבלים. למחרת, כך הניחו המארגנים, לא יישאר זכר מכל הסדרים האלה, וההר ישוב להיות פשוט כמקודם.

למטה, בניא הצר, הוקמה במה הנראית אפסית מלמעלה אך יכולה לשאת עשרות אנשים. שככת בו הוקמה מאחורי הבמה וכוסתה ענפים ירוקים. כאן היו חדרי הלבשה התאורה, השידור והתזמורת. מאחורי חדרים אלה מתרוממת גבעה נמוכה: על גבעה זו בוצע ריקוד הפתיחה. **אני הקומפוזיטור!** על הבמה הותקן מיקרופון. אשה בעלת שערות ג'ונגליות וקול צרוד למחצה פנתה למאות הרוקדים היושבים בחצי

מעגל מסביב לבמה: זוהי גרט קאופמן, המנוע שהפעיל את הכנס הזה. בזמן שהסבירה לקהל את תכנית הכנס (במשך יומיים הציגו הלהקות את ריקודיהם בפני ועדת שופטים אשר קבעה שבעה או שמונה ריקודים שהוצגו בפני הקהל ביום השלישי) חזרה התזמורת עם המקלה. באחד מחדרי הלבשה עמד זוג צעיר וחזר על מנגינה עם מנגן מפוחית. אלה היו נחום ודינה, זוג רוקדים מארצות-הברית, הנמצאים זה שבעה חודשים בהכשרה בקיבוץ אמר בגליל העליון. הם עיבדו תכנית ריקודים עממיים והציגו אותם בריקוד ווגי בכנס בלבד, לא לפני הקהל. בקיבוץ ערכו את חזרותיהם בלוחית פסנתר, אולם כאן אין פסנתר. עליהם להתרגל לנגינת מפוחית. וכי שהם הסבירו למנגן כיצד לנגן את המנגינה וכנס אדם לבוש מכנסי חקי וחולצה פתוחה, התערב ותיקן את ההוראות למנגן. “אני יודע איך צריכים לנגן”, הוא אמר, “אני הקומפוזיטור”.

השראה בקברט רוסי. בחוץ הסתדרו הרוקדים בששת מעגלי ענק, טבועים בשלל צבעים מרהיב עיין. על הבמה, ליד המיקרופון, עמד צעיר עם מפוחית וניגן, המעגלים זזו לאט, לאט. כנס הרוקדים החל.

אחר החזרות על ריקודי החובה בהם השתתפו כל הקבוצות, התחילו הופעות הלהקות השונות בריקודיהן המיוחדים. העומדים לישיבות. כמעט ללא הפסקה, מ-6 בבוקר עד אחר חצות הופיעה קבוצה אחר קבוצה על הבמה והראתה את כשרונותיה למאות הרקדים שבאו כאן לא רק להציג, אלא גם ללמוד ריקודים עממיים חדשים.

התחלתה של תנועת ריקוד אדירה זו היה צנוע ביותר. כאשר לפני 30 שנה החלו להשתמש במושג עברי בקשר לאמנות, קשה היה לחזות כי פעם יהיה גם ריקוד עברי. צעדיו הראשונים של ברוך אגדתי, שהפך בינתיים לאגדה בעצמו, על במות ריקוד בארץ לפני כ-30 שנה, היו הצעדים הראשונים.

את השראתו קיבל, למעשה, בקברט רוסי. פעם ביקר אגדתי עם כמה חברים בקברט וראה ריקוד קומי שהביע את הווי היהודים. אמנם היתה זו קריקטורה יותר מאשר ריקוד, אולם אגדתי ראה בה את ההבעה הנאמנה של הווי היהודי. הוא לקח ריקוד קריקטורלי זה כיסוד ועיבדו מחוש.

כשאל ארצה, מצא אגדתי את אותן התנועות ברוקדים התימניים. התופעה החשובה ביותר, המשותפת לרוקדיהם של יהודי מזרח ויהודי אירופה, היא השימוש בידיים כאמצעי ביטוי. בסטודיה שלו, בצריף בשכונת ברנר, על גבול יפו, נטל אגדתי על עצמו ליצור את המחול העברי.

התימנים עוררו מחשבות. משך אלפי שנים הביטו היהודים על הדמות האנושית בחשך (לא תעשה לך פסל וכל תמונה). הם פיתחו את אמנות השמיעה במידה מסוימת, אך לעומת זאת הונוח את כל הקצב שור לאמנות הראייה והגוף. במידה שיהודי הגולה קלטו את תרבות העמים ששכנו בתוכם, השתדלו למוהלם בתכונות היהודיות. כך נתהווה מצב שרוקדים עממיים סלאביים, בעברם ליהודים, הפכו איטיים יותר, נטולים כמה מתנועותיהם האורייגיליות.

ברצותו ליצור ריקוד — לא עמידה — אמנותי, ריקוד דינאמי, תנועה, הדיש אגדתי את העווייה. חלוצים של העלייה הראשונה והשנייה, תימנים, ערבים, עוררו בו מחשבות חדשות ודחפו אותו לאופקים חדשים. רעיונות אלה והתפתחו יחד עם לידת שאיפות חדשות.

אולם ריקודיו של אגדתי היו ביסודם ריקודים אמנותיים, המביעים את תפיסתו וגישתו של האומן. היה זה יותר קשה לעורר את הנטיה לריקוד עממי, אשר מטבעו הנו עניין של המונים.

כרוגמה לקשיים אלה, מספרים עד היום על שעורי ההתעמלות בגימנזיה סיה הרצל. בשעת שיעור ההתעמלות נמצאו תמיד תלמידים לא מעטים שהתחמקו מן השיעור. כאשר החלו בשיעורי ריקוד, בתקופה מאוחרת

הפסקת השהמט:

ארוחת או המסקר:

לסיום שלש חתונות

כאשר סמי (זכרונותיו של יקה) גרונמן, לבן חולצה ושחור פרפר, עקב אחר מחזהו, מלכת שבא, בעזרת משקפת אופרה והקשיב להתפרצויות הצחוק בין הצופים, ידע כי הקומדיה שהעלה עורך-הדין בן ה'67, שופט ההסתדרות הציונית ומחבר מחזות מושבע, על קרשי הקאמרי, הצליחה.

בלקיס (חנה מירון), מלכת שבא, מצטיינת בתסרוקת כושית מובהקת (מגדל שער שחור ומסולסל), עורות נמרים המכסים כמה אזורי גוף חיוניים, אצטרות מלוכה מעשי-זוהב, חוסר השכלה, אך חוש התמצאות טבעי בכל מצב. היא באה, כמובן, לירושלים של שלמה המלך (אברהם בן-יוסף), אך מתאהבת, בש" ערי הבירה, בשר צבאי, בניה (נתן כוגן), הנראה לה כשלמה מתחפש.

מכאן ואלך מתגלגלים הדברים, בעזרת סבך איהבנות, המדמות פנים והסתבכויות, המלחת מיקצב שבאי עליו (הרברט ברין) והופעת ארבע חיילות המלכה, המבצעות ברגליהן, ידיהן, פגיונות ורמחים, ריקודים ותרגילי סדר שבאיים (בהדרכת נועה שקול-ניק).

כאשר הצופים מאזינים לתקיעת קרניים שבאית מהודרת, מופיעים גם רץ המלך, דוכיפת, חרש-אילם-שומר-דובר (אריה לביא), יועץ המלכה, שליח שלמה ומאהב בתה, יורם (זאב ברלינסקי) ודיפלומט מצרי ערום, הדד (גרשון קלין).

כמובן שלאחר שלוש מערכות קומדיה חרוזית זאת חייב לבוא הכל על מקומו. ואכן: המלכה בוחרת בבניה לאבי יורשתה, המלך בוחר בדיינה (בת לחייה ומפקדת החיילות של בלקיס), שהיא כושית חגיגית בעלת עיניים לזהטות ומבטא יקי (אורנה פורת), גותן את אשורו, כלאחר יד, לנישואי יורם ונגסרת בתו (אביבה גור) אחר פרידתם הארוכה.

מה שבא על מקומו מלבד זאת: הציובטרון פלש לקאמרי, השיב בו רוח קלילה, נתן לקומדיה הנאה (אך השטחית) גוון חדש בהופעה המהפכנית כמעט של החיילות המרקדות למיקצב מורחז כשעורן השחום מבהיק בשמש הירושלמית (המסופקת עליידי זרקורי הבמה).

המחבר לא הבין, אף כי המחזה עצמו רחוק מלהיות מהפכני, הרי שימש בכל זאת עילה למהפכה: דמויות התנ"ך מופיעות בדמות אנושית, ללא האתוס השמור בתיאטרון העברי לדמויות הקדושות. שלמה המלך כמעט מגוחך, מטייע בחכמת שר-צבאו, מגלה שסוד הבונות הכשרון להאזין לעצתם של אחרים.

כשקם הקהל על רגליו, בסוף ההצגה, הופיע המחבר על הבמה. בין הדמויות התייביות, הלבושות בהן—מצרי שנלקח ישר מפסלי מצרים הקדומה, שלמה המלך הלבוש שלמה ונשות שבא המכוסות (בקושי) בעורות נמרים, נראה המחבר נמוך הקומה, בעל הקרחת הנוצצת והכרס העגלגלה קצת לא במקום. אולם לא היה ספק שאמנם זה מקומו של סמי גרונמן, המבין את הלכות הבמה, אף כי לא הבין את דברי השחקנים ששיחקו את מחזהו. כי סמי גרונמן, בן רב, גדול ההומוריסטים של היהדות הגרמנית לפני חורבנה, אינו מייטיב להבין עברית אף כי קיבל פעם תפקיד של מתרגם צבאי.

הדבר קרה במלחמת העולם הראשונה, שעה ששרת בשלטון הכיבוש הגרמני בפולין. הקפטן הגרמני היה זקוק למתרגם אידישי, הזמין אותו אליו. "איני יודע אידיש" התנצל גרונמן, "אני יודע רק מעט עברית".

הקפטן הגרמני העיף בו מבט של בוז ואמר לו (לדברי גרונמן): "עמוד דום! אידיש הרבה יותר קלה מעברית! תרגם את החומר! הסתלק!"

חזרה כללית על הבמה במקלחת, צווחת אימים

יותר, היה צורך לחייב כמה שיעורים, החלו להשתתף. רק כעבור כמה שיעורים, למצוא עניין, למדו לרקוד מתוך רצון. **יום מוזיעים.** באותו זמן הגיעו ארצה רקדנים ורקדניות שקיבלו את חינוכם האמרי גותי באסכולה של הבלט הרוסי. במשך תקופתמה הכניסו רקדנים אלה יבול גדול של "ריקודים עבריים עממיים", שעיקר תכ" גם היה סיבובים רבי תנופה, דגלי הכלת-לבן, וקריאות נלהבות.

אולם לעומת זרם זה, קם זרם שני, מוזן בעיקרו על ידי אמנים שהגיעו ארצה מגר-מיה, שטעו, כי הריקוד — ככל שאר ענפי האמנות — הגו דבר אורגני שחייב לצמוח מתוך העם. אי אפשר ליצור, אפשר רק לז" רוע זרעים. תפקידם הראשון של מחנכי הרקדנים, לפי אותו זרם, היה "להסיר מהי" שוב העברי את גרבי הצמר הארוכים וה" אפודות", לחנך את בני הנוער לאהבת התנו" עה, לגוף בריא. קו הלניסטי זה הוא שגבר במידה ניכרת והשאיר את אותותיו בריקוד העברי העכשווי.

יחד עם זה החלו מתעניינים באוצר הרי" קודים התייבניים. ראו בהם את המקור ה" ג"כי, המהווה את בסיס התרבות העברית. כי למרות היותו בן אלפי שנים, הוא יכול להת" אים לחיים מודרניים: הוא גם חופשי, ללא הסחאה, נוגע בכעיות החיים היסודיות. הם שאפו לתפיסה מודרנית של התני"ך, לא שונה מזו של החסידים, ניסו לעורר מעין רנסנסעברי.

אולם נסיון זה לא נתן את המצופה: נוצרה מעין עירבוביה מזרחית מדומה המובאת כסגנון עברי חדש. כמעט בלתי אפשרי ליצור נוסח יש" ראלי, כי עדיין אין דבר המשותף לעם כולו — מלבד זה שכל האנשים מוזיעים. באותה מידה שאי אפשר להכניס תרנגולת לסיר של מים רותחים ולהוציאה כעבור זקה במצב שאפשר לאוכלה, כן אי אפשר לצפות כי יוצאי הארצות הרבות, שהוצטו לקלחת הישראלית, על תרבויותיהם ומנ" הגיהם השונים, ייצרו בזמן כה קצר תרבות עברית אחידה. זו היא, למעשה, תקופה שכל תכונותיהן הקודמות של עדות אלה נמסות, וטרם גובשה תכונה חדשה, משותפת לכולם.

קפיצות לפי טקטיים. ממצב זה סובל הרקוד "העממי העברי", כי לא ייתכן ליצור דבר כזה במשך 25 שנה. זהו דבר שיבוא ללא כל ספק, אולם רק כתוצאה מהתפתחות ממושכת.

רקדנים וכוריאוגרפים רבים, שראו ולמדו את תנועות הריקוד העממי ברחבי העולם, רואים בכל זאת קחים כלליים שיעצבו, במרוצת הזמן, את אופי הריקוד העממי העברי. זהו הקצב המהיר והחד שהנוער נוטה אליו. בניגוד חריף לריקוד היהודי הגלותי מצטיינים הריקודים, שהנוער מעדיפם, בקצבם המהיר. כך, למשל, נשארו הפולקה והכרכוביה, למרות היותם לא" עבריים, פופולריים ביותר בין הנוער. הקצב המתגבר ומגיע לשיא מהווה פורקן למרץ הנוערי.

זהו סימן מובהק לתרבות צעירה, אך מהווה בסיס כללי בלבד. אולם אין כל ספק שמתוך תנועת הריקוד הגדולה שקמה, ילבש שלד זה בשר וגידיים, שיצמחו מתוך עיצוב כללי של תרבות עברית. אמנם דומים כל הריקודים עדיין אחד לשני, כשההבדל ביניהם הוא קפיצה אחרי שלושה טקטים במקום שניים, ומושגתה על יסוד כמעט גיאומטרי. אולם פה ושם צצים סימנים אינדיבידואליים המוסיפים לריקודים והופכים אותם לעממיים באמת. הדבר מתבטא למשל כאשר רקדן בקיבוץ, שלמד את הריקוד ממד" ריך שעבר קודם מיוחד, מוסיף תנועות והבעות מיוחדות לריקוד השבלוני. **ריקודים לא מתווכחים.** פעם היה לריקוד תפקיד פונקציונלי — במידה רבה כפולחן דתי. אולם עתה רוכש הריקוד בארץ פונקציה חדשה, שתתפוס את מקום הפולחן כמניע ליצירת ריקודים חדשים: הוא הפך לנושא תחרות עזה, כשכל קבוצה או רקדן משתדלים לעלות על האחרים.

עם מיטותיהם בארם רוסי

בין החזרות ורי התעמלות

הויכוח הגדול הנוטש עכשיו בחוגי הריקוד בארץ הוא: האם לחכות עד שתיווצר תרבות עב" רית כללית, שתצמיח גם ריקוד עברי, או לעזור בעיצוב תרבות זו על ידי יצירת ריקודים; לח" פש תוכן לריקודים בעומק, או להסתפק בצורות, בשטחיות. אולם וויכוח זה כמעט אינו נוגע לריקודים עצמם. לאחר ש" תיאבוננו נתעורר, דורש הנוער רק לרקוד. לא חשוב אם על ה" ריקוד טבוע השפעה הלניסטית, סלאבית או ערבית. תוך כדי "שימוש" מתהווה בירור מסויים, והריקודים שאינם מתאימים לרוח ולהתיישראל החדשים נפסלים מאליהם. לסיפוק דרישות הנוער בא הכנס שהתקיים בדליה.

למרות הסתייגותם החריפה של רקדנים רבים בארץ מהקחים ה" כלליים של הריקוד העממי, כפי שהוא היום, מאוחדים כולם ב" הערכה נכונה של חשיבות מאורע זה. אם נמצאים כיום 700 רוקדים במחנה משותף אחד, עם מטרה אחת — לרקוד — הרי זה צעד גדול מאד ביצירת מחול. הצעד הבא — עיצוב ריקוד עברי — יהיה קל יותר, כאשר קיים רצון לרקוד.

אלא שדליה הפכה סמל לא רק לרוקדים שנהרו אליה. היא החלה מסמלת, קודם כל, דבר שרובבות מתענגעים אליו בסתר, "אני מצפצף על הריקודים", הודה בתור תל-אביבי מאנשי "נוער הזהב", שלבש הפעם בג" די חאקי ונדחק, מאושר, בין אנשי קיבוץ שופים. "אבל ה" הרגשה הו... כל כך הרבה גר" ער... אני מרגיש כאילו חזרתי לימי החייש, או לחטיבה... זה הערב הראשון מזה שלוש שנים שאני שוב מרגיש בבית!"

קובציות באוהל

העם

הקונגרס רוקד

האם יש כל כך הרכה ציונים בארץ? שאל תייר אמריקאי, שבא לקונגרס הציוני, כשראה את שירות המכונות הארוכות שהיו בילו המוני נוצר. בהיותו ציוני חזק שביקר זו הפעם הראשונה בארץ, לא הבין כי המכור גיות נעות צפונה, לא מזרחה. בו בזמן שהקונגרס נאם ואכל, התכנס בדל-יה הקונגרס השני, הקונגרס שנאם ברגלים. הקונגרס הקודם בדליה, לפני 4 שנים, היה הפגנה עצומה של נוצר. היתה זאת הפעם היחידה, אולי, שהתכנסו יחד כל אותם שהפכו...

לכוא התקשורת במוסד הגעלה. שוטרים הורו עקו למקום, עקבו אחרי כל תנועת יד של המתקרב למקום. עירנותם המתוחה באה על שכרה: אך התקרבו שני הכנענים הצעירים כשהכרוזים בדיהם, וכבר עטו עליהם השוטרים, אסרום כהרף עין, הובילום למטה המשטרה, החרימו את כרוזיהם, שחררום בערי-בות. באותה ורירות מופתית חזרו השנים אל מרכזם, לקחו ערמה חדשה של כרוזים, הגי עו לבנין הקונגרס. כשאף הופיעו, עטו עליהם השוטרים, וחזרו חלילה. אם כי היה תירוץ חוקי למעשה המשטרה (הכרוזים לא נשאו שם של דפוס הדפסתם, בהתאם לחוקי החירום הבריטיים, שועהם ב-תקפם) היה קשה להבין מה תפקידה של המשטרה...

נחום ורלינסקי. אבל מגין נמצאו לפתע המיכ"לים ומכונות הפיסטור, זהו סודו של נחום ורלינסקי.

המעמד השלישי העולה החדש

כאשר קבוצת מקידים ממשלתיים ביקרה בכפר קלנסחאה, שבמשלש הקטן, החלו התור-שבים משמיעים את חלונותיהם הרבות על תנאי חייהם הקשים. "זה לא כל כך נורא", נחמו הפקידים, "אצלנו יש עולים חדשים הגרים בתנאים הרבה יותר קשים". גם אצלנו יש עולה חוש", צעק אחד הילדים שהתקהלו סביב הבוגרים. עולה חדש ז' תמחו הפקידים, "מגן?" "מסוניס", היתה התשובה. הדבר הפליא את הפקידים. מדוע יעדיף עולה חדש להשתקע בכפר ער-בי במקום לצפות לסידור מיד הסוכנות? התושבים הובילו את הפקידים, לפי בקשתם, לבית העולה החדש. שם, בביקתה קטנה ואפלה, מצאו זקן עסור זקן שב. "הוא העולה החדש", אמרו התושבים. "כמה זמן אתה בארץ?" שאלוהו הפקידים. "65 שנה", יא תוארהו" ענה.

אתם מבינים, הסבירו התושבים, "בכפר הזה כלונו ילידי הארץ. הוא היחיד שבא מתוך לארץ ולכן נדבק בו הכינוי עולה חדש".

מפלגות

דרך אגב. מפלגה חדשה

באולם ישה הפך בתל-אביב שרה איריה רצינית, כנאה למסיבת אבל. כ-200 איש באו להתאון לדברי ד"ר ישראל שייב, עורך המעגל לשעבר, במלאות עשר שנים לרציחת אברהם ("יאיר") שטרן, שגורה בגבו על ידי קצין המשטרה הבריטי מורטון, אחרי שנכנע ונכבל בדירת גג בשכונת פלורנטינו, תל-אביב. המסובים היו ברום אנשי לחיי לשע-בר, ששמרו בלבם את זכר מנהגים.

ההפתעה של הערב סופקה על ידי ד"ר שייב, שפוף הקומה, בכבודו ובעצמו. כאילו בדרך אגב הכריז שזו אסיפת היסוד של מפלגה חדשה.

עצם הקמת המפלגה לא היה בו כדי להפ-תיע. זה מכבר היה ברור שישראל שייב ואלי-הו עמיקים, חברו מלחיי, יקימו מפלגה חדשה שתטיף לכיבוש המרחב, ברוח שיריו של אר-רי צבי גרינברג. המפלגה מצאה לה אוהדים...

הכרוז ה"כנעני"

מהפכה במהדורת כיס מעטים מאד בין אנשי לחיי, שרות זו של שובונים משיחי ורה להם, אך יש לה של כווימה לרכוש כמה נפשות בין אנשי חרות המאוכלים. מבחינה זו אין נסיונו של ד"ר שייב אלא המשך ההתפוררות של המחתרות, שבא לידי ביטוי בולט בהתרחקותם של שני המנהיגים אשר שמותיהם העבירו בשעתם רעד של חלחלה (או תקוה) בלב אויביהם (או אוהדיהם): נתן פרידמאן, מנהיג לחיי, הת-יאש סופית, עבר אל קרוביו במקסיקו. ואילו לגבי מנחם בגין רוחחת שמועה (מבוססת כנראה) שיתרחק מן הבמה הפוליטית "אחרי שהעם לא הביע לי אמון".

דרכי חיים האשיח לא הגיע

אליעזר דונת, איש חיפה, לא יכול לשאת סבלו יותר, פנה במכתב (בהתקוות) לראש הממשלה, שריה, יו"ר הכנסת והחייכים, לכל המפלגות, העיתונות, ראשי העיריות, מאות...

למקומו. בלשו ששת החייכים הערבים שנוס-פו לסיף אלדין זועייבי ותופק טובי, 22 הציונים הכלליים (שאליהם יצטרף, כנראה, גם החייכ התימני). התוצאה המיידית: חלוקה חדשה של מקר-מות הישיבה. מפא"י שמרה על מקומה, כמפלגה הגדולה ביותר, באגף הימני של ספ-סלי הבית הסדורים בחצי גדרן, קיבלה כש-כנים, יורשי מפ"ם, את יריביה העיקריים מימי הבחירות, הציונים הכלליים. תוצאה שנייה: כמפלגה השנייה במדינה, זכו הציכ בסגן יו"ר, יוסף טרלין, מפ"ם, השלישית בין המפלגות, שיגרה חייכית מצ-טיינת ומוכשרת, חנה למון, הראתה בכך נטייתה לחוק שיוון האשה.

אולם מלבד אריות העם, שהתעניין יותר בשעוריות הקרח וליקוי האספקה, הסרה לכנסת השנייה גם רמתה הגבוהה של חברי קודמתה: ישראל גלילי ויצחק טבנקין נתנו את מקומם לחייכים שהם מומחים במקצועו-תיהם כשמעון בורנבו ובנימין אבניאל (והרב ראובן פלדמן), אך נעדרים נסיון הנהגה של עשרות שנים.

המשק

תנובה, תנובה, תנובה

מבקרי משרד האספקה והקיצוב לשעבר היו לא פעם עדים לתופעה מוזרה. לפני שהי-פקידים שמעו את מבוקשתם, הוגש להם כוס חלב לשתיה בצורה הכי אדיבה וכשהלקוח לגם כמה לגימות, הוגש לו שאלון מיוחד ועליו היה להשיב מיד בכתב, איך טעם לו החלב והאם הוא מוצא כל הבדל בינו ובין החלב, שהוא שותה יסיונו. כך הכשיר שר האספקה לשעבר, ד"ר דוב יוסף, את הקרקע להגשמת תכניתו, להוציא לשוק "חלב אחיד" מעורב, "פיסטיפיסטי" מחלב טרי ואבכת חלב. ד"ר יוסף חזה מראש שענף הרפת לא ידביק את קצב גידול האוכלוסיה ותוך הנהי-גת חלב מעורב, שאף למונע משבר באספקת חלב לאוכלוסיה.

אולם יד הברזל של דוב יוסף נתקלה הפעם הראשונה בהתנגדותה הנמרצת של אישיות פחות מפורסמת משר האספקה, אבל בעל יד לא פחות תקיפה. מנהל מרכז תנובה, נחום ורלינסקי, אמר: התכנית לא תקום ולא תהיה. ולמרות שד"ר יוסף הכריז פעמים אין ספור על "החלב המעורב" בכנסת ולא פעם הצהיר במסיבות עיתונאיים, שהחלב המעורב יוצא לשוק בקרוב, היתה ידו של מושל תנו-בה על העליונה.

דפתע נמצאו מיכילים. נחום ורליני-סקי, גבה הקומה ובהיו השער, מנהל תנובה בחיפה משנת 1929 ומנהל מרכז תנובה משנת 1937, אינו רודף אחרי פירסומת וכאיש המ-כיר את כוחו, ידע שבהתגרות עם השר הת-קיף, יצא הוא המנצח. למי, לא רק בארץ, אלא בכלל במזרח התיכון, יש מחלבות מר-דרגות, משוכללות בצידו הכי חדיש כל-תנובה?

תנובה חולשת על המשק החקלאי בארץ ועל תנובת הרפת בפרט. המכונות החדישות ביותר של מחלבות תנובה מנקות 150 בק-בוקים בדקה אחת, מפסטרות רבבות ליטרים חלב במשך שעה, מוציאה לשוק כ-100 מיל-יון ליטר חלב טרי ומעורב בשנה. המחזור השנתי של תנובה עולה על כל היקף היבוא של מיצרקי מזון מתוויל (כ-85 אחוז מכלל צריכת המזון בארץ). בנות זה תנובה, ענ-בים — תנובה, דבש — תנובה, ביצים — תנובה, עופות — תנובה.

התנהלה מלחמה עזה במשרדי הממשלה וגם בצמרת מפא"י. ורלינסקי טען קצרות: אין מיכלים בארץ, בעלי קיבול בדיקה הדרוש לערבב את החלב לפי תכנית יוסף ואין מכר-נות פיסטור. בקיצור — התכנית אינה בת-ביצוע. ד"ר יוסף נאלץ להיכנע.

אולם מה שלא הצליח ד"ר יוסף הצליח יורשו, מנחם לבון, ונחום ורלינסקי בעצמו מסר את הבשורה לעתונאים: מתראשון לספ-טמבר יותר בארץ שיוק של חלב מעורב בלבד. 25 אחוז מאבנת חלב והיתר חלב טרי. במרוצת הזמן לא נתחסף אף מיכל אחד ואף מכונת פיסטור אחת. אך בשנה הבאה מקוה ורלינסקי לפתוח את המחלבה המשוכ-ללת ביותר. הציונות המתברים את המכונות עושים דרך של 16 קילומטר, אבל החלב המ-עורב יוצא בכל זאת מיד. המצב באספקת חלב נעשה רציני. הבצורת מצד אחד וחוסר מספוא מתוויל במידה מספקת הפחיתו במידה ניכרת את תפוקת החלב. מנת המבוגרים בוטלה לגמרי והתנובה הנוכחית אינה מכ-טיחה את חלוקת המנות המצומצמות. "הח-לב המעורב הפך להכרת ממשלתי" — הסביר...

תלמידי המזונאות במטבח הקונגרס תיאבון בממדים נרחבים

טרה למונע הפצת כרוזים שאינם מסיחים לאלימות. במקום ציבורי. יש לחשוך שהמש-טרה פעלה פחות כשומרת החוק והסדר, ויר-תר כשומרת על כבוד המוסד הציוני העליון. אך הצלחתה היתה בדיק הפוכה: קבוצה מבוטלת השיגה את מבוקשה בעזרת השוט-רים, הגיעה לעמודים הראשונים של העתונים היומיים. התלוצץ צעיר הקרוב לכנענים: מדוע שללה מהם המשטרה את הזכות להיעצר בגילמי? האין להם אותה זכות להיות לקדושים כאנשי הדת?

שרדו רק משוררים. מופתעים יותר מכולם מן הפירסומת הגדולה היו, אולי, הכנע-נים עצמם. מאז נוסד, לפני כמעט עשר שנים, הועד לגיבוש הנוער העברי (החוג הראשון לתואר הכנענים מפני שהמציא דגל חדש שנשא את קרני השור של בעל הכנעני, ואויביו הפיצו עליו את השמועה הכוזבת שהוא עורך כסתר פולחן לעשתורת) ירד כוח החוג בהתמדה. מן החוג המקורי, שכלל כמה משוררים ופסלים קטיו לגדולות, שרדו רק שנים: יהונתן (אוריאל) טרש (שלח) ואהרן אמיר, שניהם משוררים. מלבדם כולל החוג כמה צעירים, בעיקר בחיפה, עובדה המסבירה מדוע היה צורך להועיק לביצוע הפעולה שני חיפאים. כוח דל זה טושטש על ידי הנוהג הכללי המדביק את תו הכנעניות לכל מיני חוגים אחרים. שאין להם כל דמיון לחוג הזה.

כעבור עשר שנים התשנו השקפות החוג אך במעט: הוא טוען שהנוער הישראלי הוא אומה חדשה, שאין לה ולא כלום עם העדה היהודית הבינלאומית. מדינת ישראל לא צרי-כה להיות ציונית, חייבת להפסיק את העליה אם היא מפרעה להתפתחותה, חייבת להת-פגש עם גבולות פרס ותורכיה. העם הערבי אינו קיים כלל, אינו אלא ערב רב של משפ-חות ושבטים שיש להפכם לעברים. בני ברית אפשריים: המרוניים בלבנון, עדת הדרוזים בסוריה.

הכנסת גברת יושב-ראש

אחר הרעש של ערב הבחירות באה, בד-מה, הכנסת השנייה. כל חבר שלישי היה חדש (41 מתוך 120), היה צריך להתרגל...

כעבור חודשים מעטים, לצבא מלחמת העצמ-אות, ביניהם אותם האלפים שלא יכלו לחזות פעולה שבועי. לעומת הקונגרס של הנוער, עורך הקונגרס האמיתי (שנחשב, איך שהוא, לקונגרס של ד"ר הקשיש) תשומת לב מועטה. מעטים הבי-או את הקרקע האמיתי של הנאומים האינסור-פים. היתה זאת, ביסודו של דבר, אריות אהדת כלפי אלה הגותנים את הכסף, שבלע-דיו לא יכלו הרוקדים לרקוד. הפרשה המעיניג ביותר, לקהל המשוטט, בכל מסכת הקונגרס, היה תפריט האוכל, לא תפריט הנאומים. למעלה מ-2000 איש, שנכחו בקונגרס, צריכים היו לאכול ולשתות. המד-נון, שהוכן בקומת הקרקע של בנייני האומה הבלתי גמורים, נוהל על ידי תלמידי בית הס-פר למלונאות של הרסה. הגיש יום יום שלוש סוגות מזון. 100 תלמידים הועזו בשתיים וחצי משמרות יומיות, הכינו ארבעת אלפים ארו-זות, שלוש אלפים וחמש מאות עוגות ואר-בעת אלפים כריכים. מאחורי דלפק המכירה נפתחו בנות מסכנות למעלה מ-500 בקבוקי בירה, מזוג 4000 ספלי תה ו-5000 ספלי קפה. מהמטבח במרכז העיר הביאו 25 מכונות משא את האוכל לבנין.

להם מגיעה תודת האומה, העיר ציר, בהסתכלו ב-25 התלמידים למלונאות ו-75 הב-נות מבית הספר המקצועי ע"ש זליגסברג, הם הגיבורים האמיתיים של הקונגרס! "בצני-עות מופתית שכח את גבורתו שלו, בהאזינו לכמה עשרות נאומים, שלא כולם הצטיינו בעומק תכנם.

ארגונים בעזרת המשטרה. לעיתונות

היתה זאת מעין מהדורת כיס של "מרד הקנאים" לפני כמה חודשים. שוב ניתנה למש-טרת ירושלים הזדמנות להכתיר את עצמה בעלי דפנה מילוליים. להציל משואה מוסד לאומי גדול. אלא שהכנסת הפכה קונגרס, מצוות העשן הפכו כרוזים והמורדים לא היו קנאי הדת, מגודלי בזקים. אלא אויביהם בל-שם, המפיצים בקנאות דתית את תורת המל-חמה בדת. כמה שעות לפני הצאורע כבר קיבלה מש-טרת ירושלים את הבשורה המחלחלת שעתידיה...

אייזיק שטרן וזרה לינדנבלום: חתימת התוכנית, הטבעת והנ שיקה במקום כרטיס חיסון לקונצרט, הזמנה דחופה לחופה

ב מ ד י נ ה

המצב בו מצא את הגזייה בפחון. בחקירה נגדית על ידי סיניגורו של הנאשם, עוה"ד זאב ספרברג (שנתמנה להגן על הנאשם על ידי התאחדות החימנים) נתבקש תבורי להודיע ספסל ושלחן שימשו דוגמאות למיטות. התור בע, ישראל ויגור, שימש צביה, ההרובה.

הפתרון: טביעת האצבעות

בשבוע שעבר ישבה במחלקת החקירות של משטרת חיפה אשה כבת ארבעים, בעלת מבנה גוף אחילטי, עולה חדשה, המתגוררת באחת המעברות. השוטרים והחוקרים שלחו בה מבטים מלאי הערצה, האשה היתה סר-טציה בלתי שכיחה בפרקטיקה של החוקרים. זה ארך כמה שבועות עד אשר עלה במוחם של החוקרים כי מקומה של האשה הוא ככלא (לפחות עד לחקירה). הנדיר שבפרשה: הפורצת הראשונה בתולדות החקירות בישראל.

בחדשים האחרונים בוצעו בעיר חיפה התפרצויות אחרות ולפי סימני שיטת הביצוע אפשר היה לעמוד מיד על דמיון רב שבניהן. היה ברור, כי ההתפרצויות בוצעו על ידי אותו איש. אולם המודוס אופרנדי (כפי שהדבר נקרא בשפת החוקרים) לא היה ידוע לב-קיאים בארכיוני המשטרה. "חדש" קבעו ה-חוקרים, וברור כי זוהי שיטה שמקורה באר-רופה המרכזית. אך פחות מכל דבר יכלו החוקרים להעלות במוחם, כי המבצעת היא אשה.

החשד הראשון עלה כאשר באחד המקר-מות נלקחו טביעות אצבעות. זוהי אשה" אמר המומחה. חבריו חייכו. "ודאי העוזרת שעבדה במקום ביום" קבעו. ואולם כאשר הטיביות ממקום אחד וזהו עם אלה שנתגלו במקום התפרצות אחר, היתה ידו של המומחה על העליונה. "אין זה אלא שאותה עוזרת עובדת בכל הגויות חיפה".

החוליה הראשונה נתגלתה כאשר תושבת חיפה הגישה למשטרה תלונה על עוזרתה. היא חושדת בה, אמרה האשה. תחילה לא שמעו לב לדבר, אך משקיבלו את הטביעות הופתעו לראות כי העוזרת מהמקום הזה אינה אלא "העוזרת" לפי הכינוי בחקירה.

מכאן היה המבצע קל. אנשים שעקבו אחר האשה, לא הסירו עין ממנה, ראו כיצד היא באה במגע עם אנשים חשודים, מהם אחדים מאנשי העולם התחתון. בשלב הסופי נעצרו מלבדה עוד שבעה גברים והחיפושים שנערכו אצל כל אלה העלו גילויים מאלפים. בו בזמן שאל הגברים (שהיו מכירים את הסחורה) נתגלה חלק מהשלל, נתגלו אצל האשה הכלים המיוחסים לפריצה. מסתבר, כי האשה פעלה כראש הכנופיה ואילו שניים מהגברים היו עוזריה.

הארץ

סיבה מספקת
בינתיים נמצאת הגב' רוזנברג בתא אודע עם נשים על פשעים חמורים (מעריב). ניסן סטרנברג, ת"א

פעם מזרח, תמיד מזרח
קבוצת כדורגל כולה של "ספורט קלוב" דראוון ברחת מגרמייה המזרחית להידלברג שבגרמניה המזרחית (הארץ).

נתן זקס, ת"א

צח"ל: זהירותו
אילת איננה מתנה ריכוז לפולשים ועל המשטר.

דב זהבי, ירושלים

אהבה שחורה
30,000 לירות — לחצונו לילה אחד נידענות אתרונות.

מדיה וטרמן, יד"ה

בא רק אחר כך. צעירה זו, ורה לינדנבלום, עמדה מקץ שבועיים תחת החופה מול החתן, אייזיק בן ישראל הלוי שטרן. יומיים לאחר מכן עזב הזוג את הארץ.

פשעים

שלושה חורים. חוט אחד

חושבי מערכת עמינדב (האלגה) הביטו בתמהון בשוטרים. הללו עסקו בהשחלת חוט דרך שלושה חורים בשני פחונים, חורים שכ-דור רובה עבר בהם. החוט הושחל, נמתח ושוטר עבר לכל אורכו ומדד את הגובה מעל פני האדמה. התוצאה: 148 ס"מ.

בתחנת המשטרה מדד שוטר את הגובה שבין הקרקע וכתפו של סאלם עומרי בן ה-27, פועל ממעברת עמינדב. התוצאה: 148 ס"מ. התיק של עומרי הועבר למשרד פרקליט המחוז, עומרי הוכנס לכלא והובא בפני שר-פט השלום לחקירה מוקדמת. ההאשמה — רצח אשתו צביה בפחון שמשמש להם דירה במעברת עמינדב.

הקשיב בפה פתוח. אותו ערב הועז-קה המשטרה לעמינדב. בצריפון, בין שתי מיטות, שכבה צביה הרובה, כדור פלח את ראשה. "היא הרגה על עצמה" — אמר הבעל לשוטרים. את הרובה קיבל לשמירה וכשאר-חו שייקה בו, סיפר, נפלט כדור.

"תחילה קבלתי את הסכרת הנאשם", אמר הקצין חיים תבורי בבית המשפט, "אולם כש-נוכחתי בניחת הגזייה בבית החולים וראיתי את חור הכניסה של הכדור בערפה של הא-שה, שניתי דעתי".

בחדרו של השופט, הד"ר משה פרץ, ישב הנאשם, לבוש מכנסי חקי וחולצת פסים כחור-לה, זקנו השחור ופיאותיו לא סורקו מזמן ומעל אפוד, ששרחוליו מקופלים. מונח על כתפיו. בפה פתוח הקשיב לדברי העדים ש-הופיעו בזה אחר זה.

הקהל, על ספסלי הקהל באולם בית המש-פט, היה מורכב מאדם אחד. חימני זקן שמכ-נסיו מטולאים. "זה בני" — הצביע על הגא-ר, העד, הקצין תבורי, תיאר בפני השופט את

ריקה כאילו לא הפריעה לה במאומה. יצחק קם ממקומו, הכל היה ברור לו. הוא ניגש ישר לרופא, שהיה אותה שעה עסוק על יד מיטה אחרת, סטר פעמיים על פניו. "אני יו-דע את הכל, מנחל שמחון... כדורים לבנים, אדומים, יודעים את הקונצים. איפה אתה עושה וריקות? ביד לא טוב?" קמה בהלה, שוטרים אצו לבעל, האשה צחחה, יצחק הובא למשטרה. אולם היה זה הרופא בעצמו שביקש שישחררו את יצחק ולא יעשו לו דבר. "יש להבין למצב רוחו", אמר. אלא שליצחק אסור עתה להכנס לבית החולים והוא לא יוכל לראות את אשתו עד שתצא.

המלווה בא אחרי-כך

אייזיק שטרן, הכנר, חבש מגבעת לראשו, ובא לרמת-גן כדי להתראות שם עם הרב המר-קומי ומכירו בענין דחוי: נשואין. השם אייזיק שטרן לא עשה על הרב כל רושם, הרב אינו מבקר בקונצרטים ולגבי דין משה ויש-ראל אין המקצוע משנה מאומה. לשאלת "מק-צוע" באה תשובה "כנר". שאל הרב: "איפה אתה עובד?" החתן השיב כי בכל מקום, פעם פה ופעם שם. זה הפליא קצת את הרב. היה זה הירטואוז הראשון שנוזמן לרב בקריירה הארוכה שלו. אולם הצרה באה כאשר החתן עמד על כך שהחופה תתקיים למחרת היום. "אי אפשר, צריך להרשע לפחות שבוע קודם לכך", אך לבסוף נכנע הרב. החופה נערכה למחרת.

שבועיים קודם לכן, לפני אחד הקונצרטים שלו בתל-אביב, הופיעה בחדר האמנים צע-רה בלונדית וחננית כדי להתראות עם מלח של שטרן, הפסנתרן אלכסנדר זקין. צעירה זו שמעה רבות על זקין מבני משפחתו אשר בביתם התגוררה בניו-יורק משך שנתיים. עת הגיעה לאמריקה כפליטה משוודיה. אולם את זקין עצמו לא פגשה מימיה כי היה תמיד עסוק בקונצרטים בכל קצחת תבל. מקץ זמן מה, בהגיעה לישראל, קראה על זקין הפסנת-רן המלווה את שטרן, הלכה להזכיר לו את משפחתו, לקבל בהזדמנות זו כרטיס הזמנה לקונצרט. אולם במקום זקין פגשה הצעירה את שטרן, הזוג התאהב במבט ראשון. זקין

אישים וכפי שהוא קובע, גם כמה מאות "סתם יהודים".

המניע: אליעזר בן בנימין זאב דונת, שנו-לד לפני 49 שנה בכודפשט ועלה ארצה ברא-שון למאי 1921, החליט לעזוב את הארץ. הסיבה איננה נעוצה במשטר הצנע, חוסר פר-נסה, געגועים לעונת דובדבנים עם קצפת. דונת הסתפק כל ימיו במועט: חליפת שבת אחת ובגדי עבודה פשוטים, זוג נעלי עבודה וזוג לשעות הופשה.

אולם אליעזר דונת רוצה לצאת, לעזוב את ישראל, בכל זאת. הסיבה: "אני יכול יותר! די! מספיק!" כאדם שינק את הציונות עם חלב אמו ושילם וחלם מגיל 19 (בו עלה ארצה) למען חינוך היישוב, התקדמותו, הת-פתחותו ובווא המשיח, נחאכזב דונת קשות. זמן קצר אחר קום המדינה נוכח לדעת כי שקר הוא שהגיע המשיח. המשיח לא הגיע! במקומו הגיעה מפלצת המסלגות, המלמדת את החינוקות איב לפי רשימותיהן, חשבון מהשואת תוצאות הבחירות.

עם כל רצונו הטוב לא יכול האורח אלי-עזר דונת להישאר במדינה הנתונה למפלצת זאת, ההורסת כל חלקה טובה, שהביאה בעק-בותיה את ירידת המוסר והשתוללות השוק השחור; עוגות נהרות מצופות קרמים ב-עובי של שתי אצבעות, תפוחים בעלי לחיים חרודות, שופים מתוקים בגודל של אגרוף, סנדביצים מגרידיאבון עם מיני מינים של בשר קר ונקניק.

מסביר אליעזר דונת לנשיא המדינה: מחוץ לחופש צב, ביקור של ששה שבועות בחוץ לארץ, לפני עשרים שנה, לא עזבתי את אדמת המולדת. כיום, בשנה הרביעית לתקומת מדי-נת ישראל, רוצה אני לעזוב את הארץ! לא חשוב לי לאן! רק לצאת מפה! שאל הרב עם משפחתי, ילדי ונכדי, שכולם ילודי הארץ!

איפה אתה עושה וריקות?

תגובתו הראשונה של צחק מורחי לדברי הרופא היתה ספק ציני, ספק חשונית: "מה זה, גם כן מפלגות?", הרופא סיפר למזרחי, כי אשתו בת ה-20 סובלת ממחסור בכדורים אדומים. "איזה כדורים אדומים? שאל הרב על הרופא (מיוצאי גרמניה) ניסה להסביר לבעל את השאלה הרפואית הזאת. וזה עורר את חמתו של יצחק. זה לא מפלגות, שלא יספר לי על אדומים ולבנים, צריך לרפא את האשה וחלסי". זה היה האינצידנט הראשון בעת ששרה הוכנסה לבית החולים הממשלתי, מקום שם נשארה במשך שלושה חדשים. בשבוע שעבר, משיקור יצחק אצל אשתו, נראו, הרגישה שרה הרבה יותר טוב. כבר נראו בה סימני הטבה ניכרת. אולם במקום שהדבר יעודד את יצחק ירד עליו זכאון. אש-תו (בסך הכל הריהו נשוי כשנה אחת) מדברת באהרה רבה מדי על הרופא הזה, שמבלבל את המוח עם כדורים לבנים ואדומים. אותה שעה נכנס הרופא לאולם, עבר על פני המי-טות, שלח חיובים לכל החולות ובין השאר גם לשרה. שרה השיבה לו חיוך לבבי ועוד אמרה לבעלה שישב על מיטתה: "הוא אדם זהב". ההערה הזאת בלבלה את הבעל לח-לוטי, במחומו עלו חשדות שמא מוחזקת אש-תו ללא כל סיבה בבית החולים משום שה-רופא שולח מבטים כאלה לשרה.

הרופא עמד לצאת אותו יום לחופשה של שבוע ימים והביא עמו רופא אחר, סויר במח-לקה והסביר לתברו את מצב החולות במקום. בהזדמנות זאת החליט לעשות את כל הטיפו-רים הדרושים באותו יום והללו כללו גם זר-קה לשרה. הרופא אמר ליצחק שילך הצדה, גישש בעצמו למיטה, עשה את הוריקה והלך. זה היה יותר מדי בשביל יצחק. הוא הביט באשתו, חשב כי יראה את פניה מעוקמים מכאב או גועל, אך לא כך. שרה חיככה, נד

"הוא מרד צברים!"

והמשיכו בנצחם בגמר את הצרפתים המ-
הירים וחמי המזג (27:67).
בתחרויות הכדורסל על הגביע הקבר-
צתי (ולא הארצי), המשיכו כדורסלני ה-
פועל בנצחונותיהם. במשחק הגמר נפגש
הפועל עם הנבחרת המארחת של העיר
ליאג' וגבר עליה (62:45). בשני המשחקים
הקודמים ניצח הפועל את קבוצת מוטור
באקאן מהולנד (22:112) וכן את אינטיה
מבלגיה (22:60).

כאשר ראו האתלטים את ההשגים המז-
הירים של שחקני הכדורסל החליטו לא
לבייש את הפירמה והתאמצו אף הם,
בלי שיצליחו בכך. נמנעו ראקוץ, מה-
פועל קרית-חיים, הגיע ראשון בקפיצה
לגובה (1.73 מטר). הוא הצטרף לחבריו
בליאג' בנסעו ממקום השתלמותו —
פריס. אם כי האתלס הישראלי השוהה
בצרפת השיג תוצאה בינונית (ואף לא
הגיע לשיאו בישראל) הרי מדלית הזהב
שלו הוסיפה נקודות למשלחת הישראלית
המצומצמת. דוד טבק המתלתל והפראי
הגיע ראשון בריצת 100 מטר (11.1)
שניות) אך הוא קרע את חוט המטרה.
ביחד עם הפיני אליסטון. אלוף המכביה
השלישית בהתאבקות. משה ארצי, הגיע
שלישי בהתאבקות.

שחיה

ענף כרות על המסלול

בברכת השחיה של מכבי רחובות הת-
אספו נערי האגודות המכביות לתחרות
שחיה על גביע הנושא את שם חללי
סניף מכבי רחובות. הקרב בין האגודות
היה עז ומרתק אך לבסוף הצליחו נערי
ברית מכבי-עזני לזכות במגן החללים
לאחר שאספו את מספר הנקודות הגבוה
ביותר (12). הסניף הפתחת-קואי פגר בני
קודה אחת בלבד.

במשחה 200 מטר שחית חזה לגברים,
מחוז למסגרת התחרות, הגיח יושב ראש
אגודת מכבי רחובות ענף כרות על מס-
לול מספר 4 שמעליו היה צריך לזנק אחד
בטובי שחייה החזה בארץ, אוריאל גליק
סון (גיל), שנהרג לפני ימים מספר. או-
ריאל, שהיה בן 18, החזיק בשיא המכבי
בשחית חזה והיה אחד השחינים הסר-
בים שהשתמשו בסגנון נכון ויפה במקום
בכוח פיזי.

כדורגל

נהריה או קפריסין?

קבצת הפועל חיפה היוצאת בסוף ספ-
טמבר לשורת משחקים בקפריסין תאלץ
לותר על השחקן הטוב ביותר שלה: טיבי
גוימן, הרץ הימני.

גוימן בן ה-27, הספיק כבר ללבוש את
מדי הנבחרת הישראלית פעמיים. לרא-

ארוינג (ארוי) מונרשיין
המגורשים חזור

שונה במשחק הגמר במכביה נגד דרום
אפריקה, בשניה: במשחקי הנבחרת בתור-
כיה. כן משתתף טיבי בקביעות בנבחרת
חיל הים.

טיבי, הדואג לשיכון, קיבל הצעה מו-
שכת: שיכון בנהריה תמורת הצטרפות
לקבוצת הפועל המקומית.

חבל שהפועל חיפה, היודע למשוך אליו
שחקני קבוצות אחרות על-ידי סידורי
שיכון ועבודה, אינו מצליח לשכן את אחד
מעמודי התווך של קבוצתו.

העולס הזה, מס' 721

אתלטיקה

פרופסור לאימון גופני

אחד מטובי האתלטים בארצות הברית
הגיע למלון גת-רומן, פתח למחרת את
הקורס למאמני אתלטיקה-קלה. ארוינג
(ארוי) מונרשיין (27), אינו מעשן (מכיון
שאיננו מוצא בזה סיפוק), ממושקף ומת-
רומם בקומתו לגובה של 1.82 מטר, חוץ
מכתפיו הרחבות וגופו השירי. דבורו
שוטף והוא מאורס. את ארוסתו השאיר
בארצות הברית, וייתכן שתצטרף אליו
בראשית החורף.

ליתר בטחון, עסקים. ארוי נולד
בברוקלין (ניו-יורק) וירש את הנטיה לס'
פורט כאביו שהיה מתאבק. כיום מתפרנס
אביו ממכסות ובהים. כל גישתי לאת-
לטיקה-קלה באה ממשחק הכדורסל, מס'
פר ארוי, כיון שבגמנסיה שחקתי הרי
בה אך הצטיינתי מעט, חוץ מהזנוקים
הגבוהים לסל, שאפשרו לי להכניס את
הכדור לטבעת הסל ישר מהיד. נוסף
לכדורסל עסק ארוי במשחק הרוגבי והצ'
טיין בו ביותר. כאשר עזב את המשחקים
והתחיל בקפיצות היו השגיו נאים (אין
אתלס בישראל שהגיע להשגים אלה). קפרי-
צה לגובה — 2.04 מטר, קפיצה לרוחק
— 7.40 מטר.

ארוי ראה שהספורט קוסם והמשיך
בלימוד תורת האימון הגופני אך נמר,
ליתר בטחון, קורס להנהלת עסקים. ההי-
שג הגדול ביותר שלו היה בשנת 1947
בעת שזכה במקום הראשון באליפות אר-
צות-הברית בקפיצה לגובה (2.03 מטר)
ואסף 6800 נקודות במלחמת-עשר. השגיו
השתבחו במשך הזמן ולפני שהוכרז
להפסיק הגיע לתוצאה של 7300 במלחמת-
עשר. המאורע הספורטיבי המיתח ביותר
שנפל בחלקו היה דוקא במשחק הרוגבי.
בנבחרת כוכבי ארצות הברית הצליח להג'
חיל את הנצחון לקבוצתו נגד נבחרת ניר-
יורק. באולימפידה השיג מקום שמיני
במלחמת עשר (6700 נקודות).

לפני שארוי קיבל את הצעתה של המח-
לקה לתרבות הגוף לשהות שנה בישראל,
להדריך את מאמני האתלטיקה ולהכין את
הנבחרת הלאומית של ישראל לאולימפ'
ידת הלטינקי (1952) שימש כפרופסור
לאימון גופני באוניברסיטת לינקולן (במש'
כורת אלפים לירות לשנה).

אקלים נעים מקליפורניה. כאשר
ראה ארוי את איצטדיון המכביה התל-
אביבי המאוכל והמוזנח לא התאכזב. אני
יודע שהתנאים כאן קשים ואני מקוה
לראות התלהבות ורצון ללמוד משהו
חריש.

המטרה של הדרכת מאמני אתלטיקה
היא לחדש ולהדריך שיטות חדשות, מכיון
שהמאמנים הישראליים מריכים את חני-
יהם בשיטות שהתאימו לפני עשרים
שנה. נוסף לקורס ההכנה לאתלטים המצ'
טיינים יורה ארוי גם בקורס למורים של
המחלקה לתרבות הגוף.

ארוי שבע רצון מהאקלים בארץ הנעים
יותר, לדעתו, מאשר בקליפורניה בתקופה
זו. האנשים בישראל מארחים יפה ויש
רצון לעזור לכל תייר.

בכל זאת פרץ סכסוך ביחס למקום
האמורים של הקורס הראשון: אנשי הפור-
על דרשו שמקום הקורס יהיה על מגיש
י. מ. ק. א. בירושלים, אולם המחלקה
לתרבות הגוף התנגדה בטענה שזה יעלה
בהוצאות רבות מדי. שעה שמקום האמו-
נים נקבע בתל-אביב הודיע מרכז הפועל
שהאתלטים של הפועל לא יעלו על האיצי-
טדיון התל-אביבי מכיון שרק לפני חד'
שים מספר גורשו משם בצורה בלתי
ספורטיבית לחלוטין. הגירוש בא כתגמול
על סחיבת שני אתלטים של מכבי להפועל.
מונרשיין לא התערב. השבוע סודר
הכל.

כדורסל

הישראלים הפתיעו

שורת הנצחונות של בחורי הפועל באו-
לימפיות הפועלים בליאג' עוררה התעני-
ינות רבה בקרב הספורטאים.

למרות שרק 15 ספורטאים יצאו לבלי-
גיה כדי להשתתף באולימפיות הפועלים
הרביעית הרי הם זכו בשני גביעים במש-
חק הכדורסל. בתחרויות על הגביע האר-
צי לא התחשבו הקבוצות בנבחרת היש-
ראלית הקטנה והבלתי ידועה. אולם כא'
שר נפגשו פועלי ישראל, הולנד, צרפת
ובלגיה, הפתיעו הישראלים. ללא אזהרה
מוקדמת נצחו את ההולנדים (10:87)

תיאליזין! ????

תיאליזין, המכיל ריכוז גבוה של כולסטרין, ממריץ את
מחזור הדם, מחזק את שורשי השער ומרחיק קשקשים.
תיאליזין, מי השערות על יסוד מדעי.

בזאתך לחפשת הקיץ

בנק לאומי לישראל בע"מ

אז תישא אתך סכומי כסף
גדולים מחשש אכירה או
גניבה. כון אם בחרת להתי-
רחץ בנהריה או בנתניה,
עלית להנפש כירושלים או
כצפת, ירדת לכוזות בת"א
או בחיפה, — יסדרו לך
סניפי הבנק במקום
את ענייניך הכספיים.

מפעל הפיס

הגרלה 1 הגרלה 2 הגרלה 3

מס' הזכיות	סכום הזכיה	מס' הזכיות	סכום הזכיה	מס' הזכיות	סכום הזכיה
1	1000	2	1000	1000	1000
1	500	1	500	500	500
10	100	10	100	100	100
20	50	20	50	50	50
68	20	67	20	20	20
200	10	200	10	10	10
1000	5	1000	5	5	5
7000	1	12000	1	1	1
		13300		19400	

כרטיס של ההגרלה הראשונה ישחתיף בהגרלה הראשונה. אם
הכרטיס לא יצא באותה הגרלה. אפשר יהיה לרכוש כרטיס
הגרלה חדש. הנושא אותו מספר תמורת תשלום של לירה אחת
וישחתיף בהגרלה השניה. הוא הדין לגבי ההגרלה השלישית.

סוריה

כוכב ראשי אחר

עבדאללה מת ועמו מתה תכנית הפאר של סוריה רבתי. כך סברו אנשים רבים העוסקים בקלחת המדינית המרחבית. אולם בסוריה נשמעת מדי פעם הקריאה "סוריה רבתי מתה, תחי סוריה רבתי!"

בעיני הסורים, כל תושבי עיראק, עבר הירדן וחלקים אחדים מארץ ישראל סורים אף הם. "זאת יודעים כל האנשים האלה וכי מובן חלק גדול מהם מרגיש כי הגיע הזמן להצטרף למדינת-האם שלהם. כסורים טובים עליהם לשקוד על איחוד מולדתם המפולגת." אין זו ציטטה מתוך דברי המלך עבדאללה, הוגה רעיון המדינה הערבית הגדולה שת אחד את עמי הסהרה הפורה תחת כתר אחד. זהו תוכנו של מאמר ראשי שנכתב על ידי אחד ממנהיגי המפלגה הלאומית הסורית. קשה לותר על תכנית כה יפה ומושכת. אם ההוגה הראשון מת בינתיים, אין זה אומר שאחר לא יבצע את התכנית במקומו. ועל אחת כמה וכמה כשירוש זה הוא שהיה צריך להיות הגורם שעל חשבונו תבוצע התכנית.

אויב אל-שישאקלי, אשר תפקידו כאיש מספר 1 בסוריה מוצא חן בעיניו, אינו רואה כל סיבה מדוע לא יהיה איש מספר 1 בסוריה גדולה מזו של היום. גם אין הוא צריך להטריח את עצמו ולמצוא תכנית — עב

מקגי ומוכתר ביי אל-ערב "ילד, יא באשא!"

דאללה עשה את העבודה השחורה במקומו. כל מה שדרוש, זה לבצע אותה. רק הכוכב הראשי ומעונו ישוגו.

מי שאינה מעונינת בתכנית היפה: ממי שלת הוד מלכותה, מלך בריטניה הגדולה. כל עוד חי המלך הירדני, התכוננה היא להיות המילדת של התכנית, שהיתה מרחיבה את שטח בסיסה עד להרי תורכיה ונותן לגלאב באשא את ההזדמנות לטפל מעט בצבא ה סוריה. אולם כשהתפקידים מתחלפים, משתנה גם היחס. הממשלה הבריטית אינה מעונינת כלל במדינה בה יטפח אדיב אל-שישאקלי על גבו של גלאב באשא, במקום שגלאב באשא יטפח על גבו של אדיב אל-שישאקלי.

מצרים

ילד מהמלוכה האמריקאית

יום ה'4 לאפריל 1951 נרשם בהיסטוריה של הכפר ביי אל-ערב, כשלושים ק"מ דרו

מה מקהיר. ביום זה ביקר שם ג'ורג' מקי גי, סגן מיניסטר החוץ האמריקאי לעניני המרחב.

במשך יומיים לפני כן נתקבל לראיונות, נערכו נשפים לכבודו, ערך סיורים. לפני זה הגיע מישראל, שם ערך סיור של יומיים. רק ביום האחרון לסיורו במצרים, יצא לבקר את ביי אל-ערב, בלתי שר החוץ המצרי ופמלית כבוד. בביי אל-ערב, אמרו לו, יראה כפר מצרי טיפוסי על מעלותיו ומגדעותיו.

כבר 48 שעות לפני הביקור, החלו תושבי המקום להתכונן. ניתנה הוראה לנקות את סמטאות הכפר והבתים הקטנים. המר פאה הנודולה, שנבנתה לפני שנה על גבעה בכניסה לכפר, קמה פתאום לתחייה. עד אז עמדה שוממה מחוסר רופא ואחות שיקבלו את החולים. אולם לקראת הביקור הובאו שני רופאים ואחות, המיטות אוררו, נפרשו סדינים לבנים. הרופאים ערכו ביקור בין התושבים, לקחו עמם כל מי שנראה חולה, גי, השכיבוהו במרפאה — גם אם התנגד לכך.

כאשר, שעה קלה לפני ארוחת הצהריים, הגיעו האורחים המכובדים עם תריסר צל"מים ועתונאים, עמדו רוב התושבים בכניסה לכפר והרעו לכבודם. המוכתר, לבוש גילאב בה חדשה מצמר וחושי מצנפת מבריקה מלוכב, ניגש למקגי, קיבל את פניו בשטף ברכות ערביות מסורתיות. מקגי לא הבין מזה מאומה אך גם לוא הבין לא ניתנה לו שהות להשיב: המוכתר שילב את זרועו בורוד האמריקאי והובילו אל תוך הכפר, להגות הצלמים, שהתחננו בפני המוכתר לבל יעזוב את מקגי עד אשר יגמרו לצלם.

מקגי, שהביא עמו מצלמת קולנוע, מסר רה לאחד העתונאים וביקש שיצלמוהו עם המוכתר. "גם אני חובב תצלומים, ותמונה כזו אין להפסיד".

"רואים עליו שהוא רעב". מקגי ביקר במרפאה, התרשם מן הקיפון והסדר, עבר בכמה ביתנים וביקחות. בכל מקום הגי"שו לו הדיירים כיבוד ממאכלי הארץ. מקגי אכל מכל דבר בתיאבון רב, למרות שרוב המאכלים היו זרים לו. "רואים עליו שהוא בא ממדינת ישראל", התלוץ מוחמד סלאח אל-דין באשא, שר החוץ המצרי, וכל הנוכחים פרצו בצחוק.

בכל מקום הסתובב מקגי ומצלמתו בידו. הוא צילם את הילדים, הבתים, האורות. באותו זמן, החה בעצמו נושא לצלמים הנל"יים. אחת התמונות, המראה את מקגי עומד באורוה ליד חמור, הופיעה כעבור כמה ימים על שעריהם של שלושה שבועונים.

באחד הבתים ראה אשת איכר בהריון. "מה את רוצה", שאל אותה, "ילד או ילדה?". לאחר שתורגמה השאלה לערבית, ענתה הא"שה: "ילד, יא באשא". "את תקבלי אותו", הוא השיב. "מהמלוכה האמריקאית?" שאל אחד העתונאים.

התינוק הנכבד. לפני שבועיים, ילדה האשה בן זכר. "נקרא לו מקגי", החליטו ראשי הכפר. האב הסכים ונשלחה אגרת לא דון ג'ורג' מקגי בסטייט דפרטמנט, ושיגב טון, בו מודיעים לו כי נולד בן וכי שמו מקגי זאכי.

עובדי הצירות האמריקאית בקהיר, שה עבירו את האיגרת הוקסמו עלידי הדבר, תרמו מכספיהם פרה, עגל ו-28.70 דולר לזאכי הקטן, שהפך בכך, לאחד מנכבדי הכפר ביי אל-ערב.

קוראיה: ההליקופטר הירוק, המוביל את האדמירל ג'וי ומלוויו מ"מטה השלום" שדהם לאולם הישיבות בקייסונג (בית קפה לשעבר שהיה קרוי ג'וזטרט היציבות השקטתה) יורד בכניפה לעיר, כשצלמים צענתונאים אמריקאיים וסנייים ממתנים לו.

מכל העולם

הודו

הרעבים ניצחו את הצלמים

לפני כחודשיים החלו עתונים רבים בעולם מפרסמים תמונות של גחיות אנשים שגועו ברעב, מוטלות ברחובות הודו. היו אלה רק תמונות המתים הראשונים, שמספרם גיע לממדים פנטסטיים עם הגברת מחסור המזון. סוכנויות העתונות שיגרו את מיטב צלמיהם וכתביהם להנציח לעולם את ערימות הגחיות אשר התינה מוטלות ללא ספק בכל כפר ועיר בתת-היבשת הגדולה.

לכן, כאשר התפללו האיכרים ההודים לא"ליהם השונים שיצילום מדבר, רעב ומכות רעות דומות, היספו בלחש וממכת הצלמים. אולם חששות אלה היו לשוא. העתונאים הזריזים חזרו כלעומת שבאו: ללא תצלומים של מתים או רשימות מועזעות על אנשים, הדומים יותר לשלדים חיים, המתגוללים בעפר ומצפים לסופם הקרוב. רק מעטים מהם טר"חו לברר מה קרה לאותם המועמדים לצילון מים המועזעים, השאר סברו כי חדשות טור"בות אינן חדשות כלל.

במדינת ביהאר, שם רגילים התושבים למי כות הטבע של בצורת ושטפונות בכל עונה, לא זכר איש שנת מחסור כה קשה כשנה האחרונה. "לולא באה הממשלה לעזרתנו", מספרים התושבים, "היינו הופכים. ללא ספק, קניבלים. ואו היה לעתונאים מה לצלם".

"התושבים בסכנת מוות". ביהאר, השוכנת לרגלי הרי ההימלאיה, היא מישור המשתרע על שטחים עצומים, בו עוברים נחלים ונהרים אינספור, היורדים מההי"מ לאיה. בעונת המונסון * הופכים נחלים אלה לזרמים אדירים ואילו בעונת החום הם מת"ייבשים ונעלמים כמעט כליל. נהר קווי, גדול פלגי המים האלה, נוהג לחרוג מנתיבו הקבוע ולזרום בכיוון אחר לגמרי, בהביאו הרים וקשיים רבים בתחבורה ותקלאות.

האיכרים, הנהוגים לשתול את שדות האורז מידי עם התחלת גשמי המונסון, עלולים לר"אות את יבולם נובל מהחום השרוף, טרם תתו פרי.

* רוח מלאת לחות הנושבת מהאוקינוס ההודי לעבר הרי ההימלאיה וגורמת למטרות עז.

בגלל סכנת הרעב המאיימת על רבבות תושבים, פנתה ממשלת ביהאר לממשלה ההר"דית המרכזית בניידלהי: "שלחו לנו אוכל, התושבים בסכנת מוות". במשרדי הממשלה בניידלהי, לא היה מיברק זה יוצא מן ה"כלל. מכל פינה ופינה של הארץ הגדולה הגיעו מיברקים דומים: תנו לנו אוכל, התור שבים בסכנת מוות. אך היא יכלה לשלוח רק כמויות מצומצמות של חיטה. על ממשלת ביהאר לדאוג לחלוקה מהירה וצודקת. אולם חלוקה מהירה וצודקת אינה דבר קל-ביצוע בביהאר. לא פעם ניסו הפקידים הקולוניאליים האנגלים לארגן חלוקה כזאת, אך תוצאות טרחתם היו תמיד התפרצויות של ההמון הרעב, שימוש בנשק, הרוגים ופי"צועים.

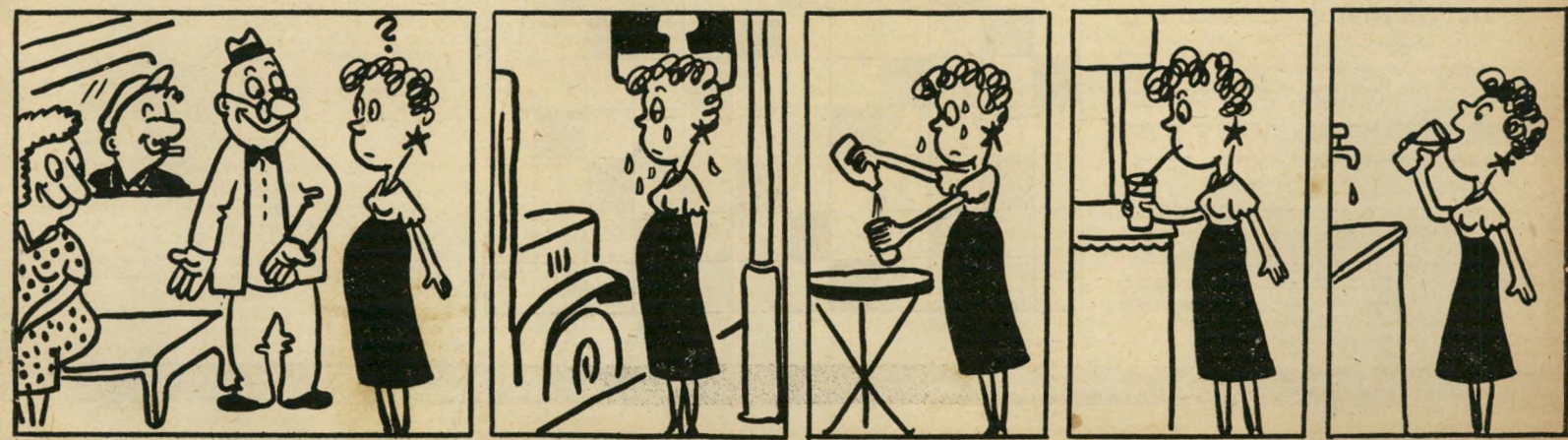
יותר מובן לשכת. הבעיה הראשונה היתה כיצד להעביר את החיטה מהמחסנים המרכזיים לנקודות החלוקה. מסלת הברזל הצרה, המספיקה בדרך כלל לצרכי התחבורה של 18 מיליון תושבי ביהאר, לא יכלה למלא את הצרכים. גייסו מכוניות משא, עגלות, פדרות ושורים: החיטה החלה זורמת לכפ"רים מוכי-הרעב.

אולם הפלא הגדול, שאיש כמעט לא ציפה לו, היו התורים השקטים שהסתדרו ליד חגור יות המכירה. בפעם הראשונה בחייהם, קיבלו התושבים פינקסי מזון וגברים, נשים וטף חיכו לתורם לקבל את מנותיהם. אך בכל היותו שקט וממושע, לא דמה תור זה לתור מקובל: בתום החזק, העדיפו האנשים לשבת על האדמה במקום לעמוד. החנונים הכינו קבלות וכל המקבל את מנתו חתם על הקבלה — בטביעת בוחן.

העניים, שלא יכלו לשלם עבור מנותיהם, קיבלו כרטיסים מיוחדים, המורת המנות, יצאו לעבוד בעבודות ציבוריות — תיקון כבישים, חפירת תעלות.

אולם גם זה לא היה עוזר: המנות היו זעומות מדי ומלאי הממשלה המרכזית הלך והתרוקן. עד אשר הגיעו הספינות עם מטעני חיטה מאמריקה. פוליטיקאים התוכחו: זהו מחיר כניעת הודו לאמריקה, זהו לחם שיע"בוד. אולם בכפרי ביהאר לא חשב איש על דברים כאלה. התושבים היו עסוקים עם הרגשתם הנעימה שעתה, סוף סוף, בטוחים הם שלא יופיעו בתמונות סוכנויות העתונים.

שוחה יותר מדי

צעיר הוזמן להרצות

עקרונות הגיאופוליטיקה (90 ע"ג). — עורך קורלניק. — הוצאת ספרים נ. טברסקי בע"מ (600 פרנט).

לפני חמש שנים הוזמן עורך קורלניק, או צעיר בן 20 שלמד בבית הספר הגבוה למשפט וכלכלה בתל-אביב, להרצות בחוג נוער על גיאופוליטיקה. הצעיר הגיינג'י, שהתעניין עד אז בעיקר בכלכלה, החל מפשפש בספרים אנגליים, סופג לתוכו (ומעכל) את תורתה של מקינדור הבריטי, האוהוופר הגרמני. ככל שכנס יותר לעניין, שקע יותר, לא היה עוד מסוגל להוציא את עצמו מתוך המדע פיסג צעירים כה רבים. אחרי חמש שנים פיסס את ספרו על עקרונות הגיאופוליטיקה עורך קורלניק לא רצה לכתוב ספר המצאה את המדע. הוא פחה שמא יבהל הקורא. הוא מאמין שאפשר למצוא כל דבר מסובך כמה כללים פשוטים, המבהירים איך שהוא קטע מתוך המשחק האין סופי של כוחות ונטיית המהווים את המציאות האנושית.

התיאוריה שלו היא שאפשר למצוא את כל ההיסטוריה שעד כה כמאבק בין מרחב גרעיני יבשתי לבין מרחב גרעיני ימי. הס' הרון הפורה (הוא המרחב של ארץ-ישראל, סוריה וארם נהרים, המהווה מעין קשת פר-ריה בין הרי תורכיה מצפון ומדבר ערב מדרום) הוא איזור ביניים היסטורי בין שני הגורמים המשתנים בכל תקופה: אשור-בבל — מצרים, פרס — יוון, המרחב הפרתי — רומא, תורכיה — ערי איטליה, רוסיה — בריטניה, ארצות הברית — ברית המועצות. ייתכן וכלל זה פשטני מדי, בייחוד כשאנו מסביר מדוע זוו נקודות הכובד בכל תקופה. אולם לגבי ניתוח בעיות הארץ הוא מספיק. אומר קורלניק: בעייתת של ארץ-ישראל היתה מאז ומעולם להוות, כוח חוסם: כוח שהוא די חזק כדי למנוע פלישה של צד אחד השואף להגיע דרכו אל אויבו. לשם כך היא צריכה להיות די חזקה כדי שמשקלה יתחזק מעין לשון המאזנים במשחק הכוחות, כך שפולש אפשרי יחשוב מדחוק כוח זה לזיז מתנה האויב. בתקופה של פירוש הרבר של מדינת ישראל להתח יחד עם כל ארצות ה' "סהרון הפורה" כוח אחיד, מלוכד, מוכשר להגנה.

עד כאן דרך המחשבה מדעים, ואפילו הג' יוניתי. אולם החל מכאן נושא קורלניק את המדע המוצק, מבטא רצון סובייקטיבי. אם כי הדבר לא ברור בספר עצמו, אין קורלניק מבחיש את הדבר: הוא אומר שבמצב אר-ביקטיבי מסוים יש לפני כל עם כמה אר-שרויות, ובחירת האפשרות הסופית תלויה ברצונו החפשי.

האפשרות המוצעת על ידו: מדינת ישראל חייבת להטיל את שלטונה על כל המרחב, כלומר על הירדן, הלבנון, סוריה, עיראק, הדרך הנראית לקורלניק (ושאינה מפורטת בספר) — העם הישראלי החדש חייב לקלוט בתוכו את מליוני התושבים של אותן אר-צות, בעזרת אמונה מיסית חדשה.

העוזרת ואשת השר

כאשר רחל כהן, ח"כית ויצ"ו בכנסת ה' ראשונה החליטה לחלוץ את תנועתה מצפורני המפלגותיות, לא להפיע ברשימה נפרדת לכנסת השנייה, לא ידעה כיצד יתקבל הדבר. השבוע ידעה: כתב ד"ר זאב פון-זויזל בעתונו, המערב, בנתחו את תוצאות הבחרי רות: "מפאי" נעשתה יותר חלשה כשהי רת... (איבדה) ארבעה גירורים ספרדיים ואת עוזרת הבית מויצ"ו."

לשכת הקונגרס הכ"ג הצטרעה, לא העי גיקה כרטיס כניסה לאשת השר שביקשה כרטיס טלפונית. כאשר גילדה יוסף תמ' ה' לסיבת הסירוב, ניתן הסבר קצר: "חס' רים כרטיסים והונהג קיצוב בחלוקתם." ה' הסבר שיכנע את רעיית שר התחבורה שזכ' רה את ימי כהונת בעלה כשר הקיצוב. עתה נתברר כי מלבד כשבע מאות אלף ישראליים שהלכו 30 לילולי לקלפי, היו אחרים שמצאו עיסוק מעניין יותר. ביניהם: ורדה קפלניצקי, פסנתרנית ומלחה מר-סיקלית, שזכתה באותו יום בפרס ראשון

עוזר קורלניק בשנה החמישית, ספר

בפסטיבל בינלאומי למוסיקאים שנערך בחלון שבדרום אוסטריה.

בהגיע פאריז למונטה קלה, בהמשך מסע הכלולות והדבש שלו, הוסרו ההגבלות על סכומי התימורים המותרים. הסיבה: מלך מצרים העשיר יכול להרשות לעצמו הפסדי ענק. המציאות: בערב הראשון הרוויח פא-רוק 20 אלף לירות, בשני הפסיד 30 אלף תוך שש וחצי שעות (בהסתייעו בבן-דודו,

חוסיון כאשא, שהפסיד 27 אלף לירות נוספות), דבר שעורר התמרמרות בחוגי אר"ם בניו-יורק (שקיבל 5500 לירות בלבד, כעשרה אחוז מההפסדים המלכותיים, על חש' בון 110 אלף הלירות, דמי חברות מצרים באר"ם). לבסוף התאמץ המלך המצרי במ' יוחד, נעזר בחינוך המלכה, גרימן, זכה ב-50 אלף לירות, יצא בכך ברוח נקי של 40 אלף לירות, אחר שלושה לילות משחק.

הגוריה ומלכת היופי

למחרת היום בו מסר שרמה שמיר, לשעבר מייג'ור בחטיבה היהודית הלוחמת, את פיקוד חיל האוויר, מסיבות מחלה לח' ייב לסקוב, ראש מחלקת ההדרכה בצה"ל בן 32, שאף הוא שרת כמייג'ור בחטיבה היהודית הלוחמת, מילא לסקוב את תפקידו הרשמי הראשון: עזרת כנפיים לבוגרי בית הספר לטיס. לידו עמד סגנו: דן פויד' קרבסקי, בן ציר ישראל בשוויץ, שהתליף במקרה, אף הוא, את אגף ההדרכה של חיל האוויר בסגנות הפיקוד.

בהציע יצחק גרינבאום בקונגרס ליי' בארבייס רפורמיים מארצות הברית על מנת שיקימו בתי כנסת רפורמיים בישראל, מצא תמיכה במקום שלא ציפה לו: ראש עיריית ירושלים, שרמה זלמן שרנאי, איש הפועל המזרחי. הסברו: אם זה יגיע את גרינבאום (מתנגד הדת) לבוא לבית כנסת, כדאי להביא אפילו ראבייס רפורמיים.

אחר שקריו לדרבידק, בעל הבית מפעל עמק הירדן, השוהה בארץ כיועץ מש' רד החקלאות, צילם תור לקרה בבאר-שבע, בירת הנגב, יצא למגדל-גד וביקר במשתלה הממשלתית. להוכיח את יכולתו נטל טוריה מדי עולה חדש, עזר במהירות רבה, הק' דים את כל העובדים. אמר אחד הנוכחים (שהוכר לו כי לודמילק הוא מומחה ל' שימור קרקע): "אינני יודע איזה מומחה הוא, אבל בטוריה הוא יודע לעבוד."

דוד זכאי, איש דבר, קבע במדורו, בע' מוד הרביעי, בעתון, כי לדעתו, מגוחכת היא ההתרוצצות אחר הקרח, אפשר להיות גם בלעדיו. הוא עצמו חי עשרים וחמש שנים בארץ בלי שישתמש בקרח. בכל זאת: לפני שנתיים רכש מקרר חשמלי. אבל, כמייבן, גם למענו אינו זקוק לקרח.

מלבד שעוריה קלה שהקים שר-הבטחון היהודי בממשלת בריטניה, עמנואל שיני' ז"ל, בנסעו ועדה צפונאטלנטית לסטנדר' דיצית כלי הנשק על בנות הברית, כדי להכתיר מלכת יופי אנגלית, הצטיין בדו' שיש עם שגריר ברית המועצות בלונדון, פיוזר זארוביץ. שאל השגריר: "עודנו ידידים?" "כמובן", ענה השר, "הרי רק בג' ללך יש לי משרה בממשלה."

נשיא ציכיה, קרמנז גרמנודר, לא היה שבע-רצון: השבוע ניצחו חתנו אלכסי' צ'יפקו, שר הבטחון הציני, שהתחרה עמו על מכונית מרצדס ממשלתית (מורשת המור' של הגרמני בשנות הארבעים) המשורינת

ורדה קפלניק ביום הקלפי, עיטור

נגד כדורים. סגן שר החוץ הסובייטי לענייני מזרח אירופה, ניקוליי צ'ורין פסק לטור' בת שר הבטחון, שלל בכך את בטחון הנשיא. לקבוצת רופאים בלטיים שביקרה את יוסף סטלין, הסביר המרשל: "אנשי מדע סובייטיים גאוניים טיפלו בי במיוחד, הפ' כוני צעיר יותר בעשר שנים, המשיך סט' לין, בן ה-70, בהורותו על מקטרתו: "אני מודקן ככל אדם אחר, אך מאז שיניתי את תפריטי' לפני שנתיים, אני מרגיש בבציון ואני ממשיך לעשן די הרבה, למרות שכמ' עט ואין ניקוטין בטבק מקטרתית."

אחר שיקולים רבים החליטה הממשלה הסובייטית לבטל את יום השנה להולדת וולדימיר איליץ' לנין, אבי המהפכה, שנוחג כתג לאומי. ההנמקה: מוסדות ואר-גונים רבים הביעו את דעתם כי ביטול יום עבודה נוסף בשנה אינו מודהה עם מטרות מהפכת לנין וסדרי החיים הסובייטיים.

אחר שפולט שלטונות הבטחון האמריקאים (העולם הזה 717) הוסיפו שלטונות איראן לפמליית אזורל הארימן, מתוך סכסוך הפנט, סרן אירני גבה קומה (1.80 מ'), נושא אקדח 0.45, העוקב יחד עם שוטר חרש (בחי' ליפה אורחית כחולה ואקדח מתחת לבית השחי) אחר כל צעדי המתווח הגבוה (1.83 מ') והצנום, שכבר ביקר בטהראן בעת ועידת שלושת הגדולים, בה העיר פרנקלין רוז' וולט, בצפתו בהרי טהראן הקרחיים: "אחר' נושטי את כס נשיאות הייתי רוצה להפוך יערן ראשי באיראן!"

* ארוחת צהרים טיפוסית: מנה ראשונה, וודקה, מרק, שישליק, ירקות, עוגת פירות, תה או קפה, חסה.

בתרון תשבץ 180

מ א ו ז ט י (1: שמנר; 4: מענו; 8: בוקר; 10: דרום; 12: רב; 13: מוליר; 16: כת; 17: כרם; 19: ניב; 20: מלן; 21: טס; 23: טל; 24: קוני פוציום; 26: רה; 27: בד; 29: שרץ; 31: בנין; 33: הכל; 35: 36: מנילה; 38: סב; 39: קבוע; 41: לנין; 43: מוהם; 44: עסיס.

מ א ו ז ט י (1: שובר; 2: מק; 3: גרם; 5: ער; 6: נר; 7: נכס; 8: ברכה; 9: קליפורניה; 11: מתנה; 14: ון; 15: יב; 18: מטורה; 20: מלובה; 22: סנה; 23: טיב; 25: משחק; 28: מלבן; 30: רמב"ם; 31: בן; 32: צל; 34: בסיס; 36: מעה; 37: הלם; 40: ון; 42: ני"י.

פרסים לפותר תחרות בחירות

מיסה לאילת: קורט קולדשמידט, ר"ג, ביאליק 64; מאיר סחר, רעננה; שמואל שכטר, גבעת רמבם, שיכון רסקו.

פרסים לפותר תשבץ מצויר 77

מיסה לאילת: יהודית ניימרק, ת"א, מאפו 13 (אצל קיבץ).

תצלומים: עדה גינמן, ירושלים, חגיו 5; חיים קאופמן, פתח-תקוה, רוטשילד 128; משה קראוס, ת"א, יהודה הלוי 100; חנה רוזנבאום, ת"א, פרץ סמולנסקי 12; מקס שוב, דאר נע, הנגב 19, צור-מעון.

180 word search grid with numbers 1-60 in black squares.

תשבץ גמס 81

(ערך עפ"י מתכונת הכתיב המלא)

מ א ו ז ט י (1: מכאוב; 4: יועצו של דוד; 10: שליה; 11: מלת שאלה; 13: טעם הלענה; 14: חלק העליון של הרגל; 15: קיע; 17: מקוה מים; 19: כלי קבול; 20: מקום חלול באדמה; 22: שבט מושלמים; 25: מספיק; 26: הטיבה מוצקת; 27: מקום לתקון מכוניות; 30: חושפ; 32: סימן; 33: כיוון; 34: ממורט; 36: חלקו האחורי של הנוף; 37: מתכת המושכת אליה מתכות אחרות; 39: דרך עפר; 41: ענף; 42: מספר הצדקים עליהם עומד העולם לפי המסורת היהודית; 44: פרי המזי; 46: סעד; 48: עיר ליד ת"א (ר"ת); 50: קול נעים; 51: בית קבול; 53: שושנה; 55: צונן; 57: כברי; 58: רחמנא ליצולן (ר"ת); 59: בנו של ישעיה הנביא (פרק ד); 60: בטוי.

מ א ו ז ט י (1: אחות משה; 2: נורא ע"י הקשת; 3: מדבר; 5: מבני נח; 6: מתנגד; 7: מלת כאב; 8: מתנה לזוכה; 9: נבורת פרטו האחרון של וולט דיבני; 12: מצודות כתיבת שם ה'; 15: שארית אחרונה; 16: כלי גרמים; 18: שר הדתות בממשלה האחרונה; 21: שנוכה בשעת מעשה; 23: אביון; 24: המשיעושה; 26: משכך לאריות; 28: סכום; 29: מנבזרי מנילת אסתר; 31: כהם נתהלך; 32: סוחר; 35: חיה מסורבלת; 37: בו יגלוש הצנוח; 38: בו ותכסה היהודי בשעת התפילה; 40: מין מנעול; 41: מלת זרה; 43: ממסר כסוף; 45: מכשול; 46: כלי שט; 47: בת פרה; 49: אביו של אהרן (שופטים ג'); 52: עוף טורף; 54: שוכן; 56: רוב של שני שלישים; 58: לא טוב.

סרטים

נערת המיליונים

רציארד היידן הוא שחקן שהתמחה בעיבוב דמויות של אנגלו-סכסים בעלי-שקדיב, המדברים דרך חוטם סתום, לרוב שטויות (בקלוני בראון, יומנה על אומנת). הפעם הופך היידן במאמי מגיש קומדיה געגונית, מבדחת, אך לא מרוממת-רוח.

דנו נונאן (בארי פיציג'רלד), אירי זקן וחיביב, שוכר "איש פלא" - הוליבודי מהוסר עבודה, ברק (ג'ון לאנד) על מנת שיתחפש ל"ירוש'מיליונים לקוי בשכלו, הנמצא זה שנים מעבר לים.

בני משפחתו של הירוש, ביניהם דודו מיי-לס טטלוק (מוני חלי), זוממים לדחוק את רגליו ולגזול את ירושתו. כן שואף להגיע אל הכסף ניקי וואן אלן (רוברט סטאק), המ"חור אחרי נן טטלוק (וואנדה הנדריקס). אחרי חן של הירוש (והאחת והיחידה במשפחה המתחמסת אל "אחיה" באהרה. כאשר ברק מתאהב בן ומשתדל להפריע לחיזורו של ניקי, מתחילים הסיכוכים, שקצם בא אך עם הופעתו של הירוש האמתי.

ג'ון לאנד הוא מרכז הסרט ומשחקו, הידורש מאמץ מיוחד, הוא טוב. לא מניח את הדעת הסרט בכללותו; המגוון שבו חזק מן הקומי, והוא משאיר כפה טעם לא נעים ביותר.

לא תלדו תקוות. ג'ון לאנד הוא שחקן רבגוני, חייכן, גבה קומה (1.83 מ') חוס שער וכחל עין. הוא השתתף בכל סוג של הופעה: מרביז ועד שיקספיר (באחרון, משך שבוע אחד בכרצונם. ההצגה היתה כשלוש-קופה (חרוץ). לאנד נולד לפני 38 שנה בעיר רוצ'סטר, מקום משכן בית החרושת הגדול לפילים גלמי של קודאק. אולם בנעוריו וע' לומיו טרם חשד שדיוקנו יוטבע על סרט הצלוליד. היה פועל שחור, נגה, מוזג גזוז, רוש'זימן בתחרויות ספורט, בטרם הופיע לראשונה במחזהו הידוע של קליפורד אודטס מחכים ללפטי. בלהקה מקומית קטנה.

ברגע שהחליט להיות שחקן מקצועי פש טה הלהקה את הרגל, לאנד להיות בתע' זמן מה פקיד, אחר השתתף בהופעות בתע' רוכה הבינלאומית בניו-יורק (1939).

הופעתו אקראית במחזות - לא מוצלחים - לא פרנסו אותו, מאלץ להחליף את תיק האופור במכונת כתיבה, תקתק, למחיתו, סככתי רדיו קצרים, מאמרים שונים, עד אשר ביום אחד נתבקש למלא את התפקיד הראשי במחזה שלא תלו בו תקוות גדולות ואשר הפך לאחר זמן לסרט: צער נולד בלב נמהר.

בנשיקתך אטוהר

המלחמה אינה משאירה אחריה אלא חורבנות. את הערים מקימים מחדש, אבל שרי קופם של בני אדם נמשך זמן רב. אחד מאלה ששיקומם נמשך סרט שלם הוא ברט לנקסטר, שכתוצאה מאינציבות נפשית מנחית עם פתיחת העלילה מהלומת אגרוף אדירה, שמקבלה צונח ארצה מת לח' לוטין.

הרחובות הערפיליים של לונדון בולעים אל קרבם את הרוצח הנמלט, פולטים אותו ליד הלוך. לנקסטר פורץ דרך החלון אל תוך חדר. ומי ישן בחדר אם לא ג'ון פונטיין בן כורח ובעצמה! איוה מזל! ואינו אהבה מתפתחת בין השניים, עוה כמותר, כי פונטיין טיין הורגת גם היא, למען אהובה, את הדמות האפלה והגורלית (רוברט ניוטון) העוקבת אחרינו בלי הרף.

עתה שני הגאהבים באותו מצב מחורבן, אבל לסרט סוף אציל, ועצוב: שניהם הולכים לרצות את עונותיהם בבית הסוהר של המינה. תחי האהבה. אם הסרט ניצל במדה מרובה מהיות כש' לון חרוץ, יש לזקוף זאת לזכותם של השח' קנים, בראש ובראשונה לזכותו של לנקסטר, שחקן מצוי, אחד הטובים בהוליבוד.

מפיק מאחורי הקלעים. כלולין ב' קרקס התחיל ברט לנקסטר את דרכו הבמ' תיה. הוא נולד לפני 38 שנה ביוורק, היה תלמיד מצטיין בבית הספר ואחר במכללה, אליה נכנס בהיותו בן 16 כסל הכל. אולם לאחר שפתיים של ישיבה על ספת הלימודים זים הגבוהים, נמלט מן האבק האקדמאי, הצטרף לקרקס והועסק בו כפועל במה. ביי נתיים התעניין בקבוצת הוליוינים ויום אחד

* סרט שחקן, ספק אקרוט, הממלא מקור מס של שחקנים בתמונות מסוכנות, כגון: תאונות, זינוקים מגובה רב, דחירות על גבי סוסים מהירים.

לשער לפי תפקיד הגנרל האנגלי המגוון. ג'ון הוא אחד משחקני התיאטרון והקולנוע האנגליים המשובחים, אף על פי שהחל עוסק באמנות זו בגיל מאוחר למדי. השחקן האנגלי בן הארבעים ושש נולד בלונדון והתעתד

פתלתולי חיהם של יודיה ביד רכה, מתירה באצבעות עדינות את הסככים האנושיים של בני המשפחה. היא עצמה, כמובן, לגמרי לא מסוככת; בפשטות נפלאה היא אומרה: לבעלה, בעמדם בפניה רומנטית לאור הירח:

ליאו ג'ן, גרייר גרסון ("קורות משפחת מיניבר"). ברוך השם, מוות

להיות עורך דין. אבל לאחר שעסק שנים אחדות - ובהצלחה - במקצוע זה, הצטרף ללהקה של חובכים, הופיע במספר הצגות. מאז ועד הבמה המקצועית היתה קפיצה קטנה בלבד וג'ון היוו לשחקן של ממש. למי-גינה לב אביו, אף על פי שהופיע בלהקות מכובדות ביותר, כמו, למשל, "אולד וויק", לצדם של לורנס אוליביה ויויאן לי.

אבל הקולנוע הגיע ג'ון בדרך עקיפין. הוא נתבקש על ידי דגלאס פירבנקס להיות יועץ טכני לאחד מסרטיו של האחרון, בו היו מספר תמונות בבית משפט. ג'ון גם כתב את נאומו של עורך הדין לאותו סרט, וכאשר בקש פירבנקס לקרוא שחקן לבצע את ה' תפקיד בפני המצלמה, היה זה טבעי שג'ון עצמו יהיה האיש.

בעת המלחמה הגיע לדרגת סגן-אלוף, אך קבל חופשות מיוחדות להופיע בסרטים וה' יה קריין הסרט העובדתי הבריטי: הנצחון במדבר. לאחר הנצחון השתתף כקטיגור ב' משפט פושעי המלחמה של בלזן, ועם שח' רורו חזר אל מקצועו האהוב עליו, הופיע במספר סרטים אנגליים, ביניהם: הסכנה הירוקה, קיטר וקליאופטרה. הופעתו בסרט האחרון זיכתה אותו בהז' מנה להוליבוד, שם הופיע בין השאר במאר' רת הנחשים.

כוכבים

מאחורי משקפים כהות

במהשיך פרנק סינטרה את חיזורו סביב העולם אחר אווה גרדנר, הגיעו יחד לחופשת קיץ רעשנית במקסיקו. כלפי עתו' נאים סקרניים נהג סינטרה בגסות וכאשר צלם במועדון הלילה החדש של הדי לאמאר סרב להחזיר את הסרט בו צילם את הווג (שניסה להעלים את זהותו מאחורי משקפיים כהות) איים שומר ראשו של סי' נטרה לירות בצלם. סיכם אחד מאורחי ה' מועדון: "מה הם חושבים, שלא ראינו אר' תם מתלפטים בגוונטרה? זה היה בחושך והם לבשו בגדים לבנים, וזה היה הגבר' יותר מוצלח מאשר ההצגה המוגשת על-ידי המלון".

בטי הטון פרסמה בטור הרכילות שלה, המתפרסם בעשרות עיתונים אמריקאים, אוהרה לנערות הרוצות להפוך כוכבות: "אפילו אם תהפכי, לבסוף, כוכב, אין האהבה בהוליבוד קלה כל עיקר... את יכולה לצאת רק עם שחקנים בעלי-ישם ורוב הגברים ירי פים האלה נשואים. את מחתרת על טבעת נישואין ומשאירה את חיי האהבה שלך למק' רה העיזור". אולם הטון עצמה לא חיתרה על הטבעת: אחר שהתגרשה מבבלה הרא' שון, התארסה למפיק סרטים העומד לשאתה לאשה. טבעת האירוסין: שלושים יהלומים מסודרים בצורת פירמידה.

"קלם, באביב הבא לא אהיה עוד פה". והיא גיועתי, כמנהג השחפנים, בשלכת - אך מסר' סן דווקא.

רק את אשתו. בעיות משפחתיות שי' גברת מיניבר הכל-יכולה נתקלת בהן, כול-לות: אהבתה של בתה ג'ודי (קאתי אודונל) לגנרל בריטי נשוי (ליאו ג'ן), דחית אהבתו של קולונל אמריקאי צעיר (ג'ון הודיאק), הגאת בעלה קלם (וואלטר פידג'ין) מהגר ל' בראזיל, שידוך בתה לבנו של התנווני. אר' פיינית גישתה של גברת מיניבר לבעייה הראשונה: היא הולכת אל הגנרל, מדברת

ברט לנקסטר, ג'ון פונטיין, ("בנשיקתך אטוהר"). העיקר, תחי האהבה!

האמיד יותר, זכה, בצדק, לאהדת הקהל והבקורת. נאמנים לאמונה (התפלה) ההוליבודית שי' הצלחתו של נושא או דמות בסרט אחד, גר' ררת אחריה הצלחת אותו נושא או דמות בסרט שני, היא הסרט השני אף גרוע שב' גרוועים, הוציאה מטרו לאור "המשך" לסרטו של וילר. הפעם, נתמה פורתא, אין לצפות לסרט שלישי על גברת מיניבר: היא שוב' קת חיים בסופו, לאחר גסיסה ארוכה, משע' ממת ומייגעתי.

גברת מיניבר (גם הפעם משחקת אותה גרייר גרסון) היא, כמובן, יצור שמימי, מלאך שנתגלגל בדרך מקרה אל העולם הזה. את כל חייה ומרצה מקדישה גברת מיניבר לזולת. בחייון אורירי מתוק היא מיישרת את ההדורים התלולים ביותר, מגהצת את

תצוגת האופנה השלושית, משך השנתיים האחרונות, נערכה באולמות מלון המלך דוד בני רושלים. המצוי: המכון לאופנה שליך, "הדסה" ירו- שים. המוצגים: ארבעים ואחת שמלות (על גר- פות דוגמניות חמודות שהילכו על במה מיוחדת, שהותקנה לאורך האולם המרכזי) שכללו שמלות בוקר, אחר הצהריים וערב בתוספת שמלות נשף ושפת הים.

הדוגמאות הישראליות נתפרו מכדים הוצגו- ציים (מתנת ארגוני "הדסה" בצרפת ואנגליה), תפרינה באדף ערים בארצות הברית. מטרת הסיוך: הגברת היצוא הישראלי.

תגובות: יצחק גרינבוים (בשורה הראשונה) — היוך, ד"ר דבורה קפלן (אשת שר האוצר) — עניין, דב קמחי (סופר ואבי מזמור הנשיא) — טוב מאד, היה מה לראות."

"הרני יהודה" — פודה בן-גוריון נהנית

"עכו הכחולה" (מעיל קטיפה כחול)

"אלמוגים" (צבע אדום אלמוגי)

"בחירת מלכים" (רוקמת זהב)

"אופק כחול"

"המסוף" (צהוב ואדום)

"חופי אילת"